

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2850 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Vprašanje šolske vzgoje

V razpravi o proračunu prosvetnega ministristva je več narodnih zastopnikov izreklo mnenje, da naša šola ne daje povsem zadovoljivih rezultatov, kar se tiče vzgoje mladega človeka v državljanu. Zato se je slišal iz te razprave iz vseh govorov refren, da naj se naša šolska vzgoja še bolj usmeri v narodnem pravcu in da naj se vzgojno delo v narodnem duhu ojači.

Vprašanje, ki je bilo s tem načeto, je zelo važno in tako zelo posega v naše politično in kulturno življenje, da je dolžnost našega časopisa, da se tudi ono s tem bavi. Zakaj zdi se nam, da je nekoliko površno gledano, če kdo samo toži, da naša šola svojega glavnega vzgojnega namena, ki je v izoblikovanju dobrega državljanu, v pravičen naroden tip, v zadosni meri ne izpolnjuje, ne ve pa povedati, kaj je temu vzrok in kako temu pomagati. Če se namreč samo zahteva, da bodi šolska vzgoja še bolj nacionalna, se nam zdi prvič, da s tem zelo meglenim pojmom ni povedano ničesar konkretnega, drugič pa se s takim očitkom tudi dela nemala krivica našim šolnikom, ki na tem polju čisto gotovo store ne samo, kar morajo, ampak tudi vse, kar po svojih močeh do najskrajnejše mere morejo. Organična hiba našega šolstva, ki zavira dosego njenega vzgojnega namena, tiči čisto drugod. Naj o tem povem nekaj svojih misli.

Prvič: Napačno je od šole, pa naj bo tudi državna, zahtevati in pričakovati, da bi državljan v političnem smislu, takšnega, kakršnega odgovarja obstoječemu javnemu sistemu, družabnemu redu in usmerjenosti vladajoče generacije, fabricirala v dovršeni obliki. Tega nikoli ni bilo in nikoli ne bo. Življenje se ne da s silo oblikovati in na gotovi stopnji razvoja zadrževati, kakor bi kdo želel in hotel, ampak ono neprestojno in nevdružljivo teče naprej. Tudi šola, pa naj bo še tako etatizirana, tega čudeža ne more storiti. Iz tega sledi nauk, da se v šoli ne sme zahteva po enoličnem, strogo na vseh straneh izklesanem, stvničnem državljanem tipu prenapenjati, ker taka metoda neizogibno v mladi duši zbudi reakcijo. Kjer se je ta življenjska resnica prezirala, se je redno in vedno zgodilo, da je šola rodila baš nasprotno usmerjeno generacijo, nego je sama hotela in se zanjo trudila. Sam škof Dupanloup je dejal, da je francoska katoliška šola vzgojila proti svoji volji toliko framasonov — mimo odličnih katoliških mislecev — zato, ker je v svoji nekatalitiški tradicionalni konservativnosti preveč tlačila mlade duše v okove svoje konservativne miselnosti. Da pa moderna liberalna šola vzgaja največje revolucionarje, to je znana stvar; vzrok je v tem, ker vzbuja odpor zaradi svojega etatističnega unifomizma na eni, in zaradi svoje verske in etične breznačelnosti na drugi strani, čemur se pridružuje popolna indiferečnost, kar se tiče socialnega problema. Anglosaška šola nasprotno dosega maksimum vzgojnega uspeha, ker njeno delo za vzgojo državljanu ni vsiljeno, ker je tendenca skoro neopazna, ker se dober državljan iz nje in v njej razvija čisto naravno brez vsakega moranja. To je mogoče le, ker zna najti pravo ravnotežje med težnjo mladega človeka, ki si ne pušča zapisati možnosti do čim svobodnejšega duševnega razvoja kritike tega, kar ga uče, pa med potrebo discipline, ki jo zahteva narodna in državna skupnost, katero zna angleška šola mladi duši priljubiti.

Drugič: Kar se od šole more in mora kategorično zahtevati, je pa to, da osebnost mladega človeka, ki ga ji narod zaupa, najgloblje utemelji v religioznem, socialnem in narodnem etosu. Država in narod se mladini priljubita, če ji pokažemo etične korenine državnega in narodnega občestva, če je vzgojitelj sam dober član svojega naroda in države iz etičnih fundamentov svoje osebe, in če je njegov socialni nazor utemeljen v etičnih nagibih z njim. Liberalna šola pa je v tem oziru popolnoma odpovedala in vse zlo naše šolske vzgoje je v tem, da nimamo poguma liberalni šolski tip vreči med staro šaro, kakor smo vrgli po pravici med staro šaro liberalni nazor v državi. Tukaj bo treba začeti debato o našem šolstvu in jo do dna izpeljati, če naj imajo take debate kakšno dejansko korist. Etično globoko fundiran človek bo v življenju vedno našel pravo pot in bo koristen član naroda, države in ljudskega občestva, naj se tudi oddalji od tistega državljankega tipa, ki mu ga zabičuje ali kot vzor stavlja šola. Takega človeka pa liberalna šola ne vzgaja, če se mladi človek sam ali pa s pomočjo izvenšolskih roditeljskih, kulturnih in drugih faktorjev ne vzgoji v takega. To je resnica, ki je nihče ne more utajiti, ker nam jo življenjska izkušnja potrjuje vsak dan. Da pa je etična usmerjenost pouka, ako naj nepogrešno usmerja njegovega duha v vseh okoliščinah njegovega poznejšega državljankega življenja in ga izoblikuje v značaj trdnih političnih in socialnih načel, nemogoča brez religiozne utemeljitve, to nam je pred par dnevi povedal tak velik bivši svobodnomislec kakor je sloveči nemški pisatelj in mislec Wassermann. Tega duha pa liberalna šola popolnoma pogreša — ona je poosebljena indifereenca tako napram religioznemu in pravstvenemu problemu (njena »moral« je navadna meščanska korektnost iz egoističnih motivov) kakor napram socialnemu. Taka šola je samo zavira duhovnemu in moralnemu napredku in povzroči ter izoblikovuje pravega, značajnega in iz lastne moralne odgovornosti delujočega državljanu in narodnjaka.

Tretjič: To bom pa povedal prihodnjič.
Šolnik.

Dunajska vremenska napoved. Južne Alpe: Širokalo deževno vreme bo še trajalo, temperatura bo narasla.

Zagrebska vremenska napoved. Porast oblarnosti, zlasti v severnih in zapadnih krajih. V gorskih krajih in v Primorju zelo deževno. Topleje in vetrovno.

„Reševanje“ podonavskih držav

Klaverna rimska konferenca...

Pogodbe bodo sklepali pozneje - Madjarska noče zatajiti Nemčije, Avstrija noče revizionizma

Rim, 14. marca. Z. Zdi se, sodeč po prvih vtisih, da sestanek v Rimu ne bo imel onih posledic, ki so jih nekateri tako v dobrem, kakor v slabem smislu, pretiravali. Zamisel, da bi sklenili trodržavni pakt, se sploh ne omenja več, toda le s pridržkom, da se je Italija temu cilju odrekla, ker Madjarska noče biti vključena v neki blok, ki bi bil čisto očitno naperjen proti Nemčiji in ker tudi Avstrija noče popolnoma v skupino, ki bi imela preveč značaj revizionistične trozveze. V Rimu skušajo sedaj doseči nekaj, kar je v sredi, kar bi vsaj delno pomirilo madjarske skrbi in avstrijske predsodke. Če torej bloka ne bo, ga bodo nadomestile dvostranske gospodarske pogodbe, ki bodo olajšale izmenjavo blaga in medsebojna plačila. Poleg tega bo na dnevnem redu tudi nekaka posvetovalna pogodba.

Značilno je, kako se italijanski tisk trudi, da bi vplival pomirjevalno na vse strani in da se skrbno izogiblje vsakih tudi najrahlejših napadov na Nemčijo in na države Male zveze. V splošnem pa naglašajo, da je Francija pokazala mnogo razumevanja za italijanske načrte, da je Nemčija skrajno nezaupljiva glede ciljev rimskih razgovorov in da kaže Mala zveza v splošnem odkrito sovražnost proti rešitvi podonavskega vprašanja, kot jo je zasnoval Mussolini v rimskem sestanku. V poučenih krogih zatrjujejo, da se Francija trudi, da bi spoprijaznila stališče Italije o Podonavju s stališčem, ki so ga izrazile države Male zveze, in o nekem francoskem diplomatu poročajo, da je izrazil strah, češ, »da bo hitlerizem v Avstriji zmagal, ako se vse podonavske države v kratkem ne spozumejo o sredstvih, s katerimi hočejo trajno zjamčiti neodvisnost Avstrije. Iz tega se mora sklepati, da rimski razgovori nikakor ne tečejo gladko in da imajo prav tisti, ki so rekli, da bi bilo za prestop italijanske diplomacije boljše, če bi bila sestanek preložila na poznejšo, bolj dozorelo dobo. Rimska konferenca stopica na istem prostoru in zasukrat ni videti, da bi se ji odprla vrata v kakšno plodovito smer.

Prvi sestanki

Rim, 14. marca. b. Točno ob 12 je prispel avstrijski zvezni kancler dr. Dollfuss v beneško palačo, kjer ga je pričakoval italijanski državni podtajnik za zunanje zadeve Fulvio Suvich, ki ga je odpeljal k šefu italijanske vlade Mussoliniju. Skupna pogajanja treh ministrskih predsednikov se bodo pričela šele jutri in se bodo končala najbrže pojutrišnjem. Pred sestankom z Mussolinijem je dr. Dollfuss ob 11 obiskal madjarsko poslanstvo, kjer je imel celo uro zaupno posvetovanje z madjarskim prvim ministrom Gömbösom.

Jutri ob 1 popoldne bo prva skupna konferenca vseh treh ministrskih predsednikov. Danes popoldne je na rimskem hipodromu bila svečana prireditev na čast obeh gostov. Zvečer priredi Mussolini svečano večerjo in diplomatski večer. Iz vsebine dosedanjih rimskih razgovorov se vidi, da gre poglavitno za skupne smernice gospodarskega sodelovanja. Poročevalci budimpeštanskih listov v Rimu javljajo, da se težkoče, ki so se pojavile pri reševanju teh problemov, nikakor ne smejo podcenjevati, Madjarska zahteva od Italije predvsem koncesije glede dobave žita. Kar tiče konkretnih uspehov, se trdi, da bo v Rimu sklenjen »pactum de contrahendo«, kar pomeni, da se bo konkretno sklepanje gospodarskih dvostranskih pogodb med tremi državami preložilo na poznejšo dobo. Italija podpira Avstrijo v borbi proti priključitvi k Nemčiji, Madjarska pa daje podporo, da ji olajša pritisk od strani Male zveze.

Upi na Češkoslovaško

Dunaj, 14. marca. b. »Reichspost« poroča iz Rima: Madjarska vlada je bila včeraj obveščena, da se tako v Parizu kakor tudi v Pragi smatrajo rimska pogajanja kot temelj za mir v Evropi ter za ozdravljenje držav v Podonavju. Dalje se trdi, da je rimska vlada obveščena iz

Prage, da bo dr. Beneš na italijansko spomenico odgovoril principiarno pozitivno pred češkoslovaškim parlamentom, zaradi česar obstoji možnost zblizanja med Malo zvezo in Rimom. Seveda bo šla Italija Pragi na roko do skrajnih meja. To ne pomeni, da je prevzel vodstvo v Podonavju v svoje roke kdo drugi, kajti v Podonavju mora vladati popolna enakopravnost. To sledi že od tuda, da se v Rimu ne bo sklenil noben sporazum ali pakt med tremi državami, ampak le sporazumi med Avstrijo-Madjarsko in Italijo-Madjarsko in Avstrijo-Italijo.

Kisli nasveti Italije

Rim, 14. marca. b. O programu rimskega sestanka prinaša danes »Giornale d'Italia« uvodni članek, v katerem pravi med drugim: Italija ne namerava odtrgati Avstrije in Madjarske od Male zveze, Francije in Nemčije. Odnosi med temi državami se bodo lahko razvijali v skladu s splošnimi evropskimi interesi. Sporazum Italije z Madjarsko in Avstrijo nima niti odkritih, niti zakulisnih sovražnih teženj proti katerikoli drugi državi. Prirodni izhod na morje za Avstrijo in Madjarsko je Trst. Italijo pri tem ne vodijo težnje za tem, da postane Trst konkurent hamburški luki. Avstrija lahko svobodno izbira, kam bo usmerila svojo trgovino, jasno pa je, da teži na Trst. Vsi poskusi, da se to prepreči, so zaman. Hamburg objublja Avstriji olajšanje pri uvozu kave, čaja in kakava, kljub temu pa se bo avstrijska trgovina usmerila na tržaško luko. Po teh nasvetih, ki jih daje »Giornale d'Italia« Avstriji, se obrača tudi na Malo zvezo in ji svetuje, da brez omahovanja in rezerv podpira italijansko politiko, ki da bo zaščitila legitimne interese Italije in njenih prijateljev in da ta politika v nobenem oziru ne nasprotuje legitimnim interesom drugih držav.

Položaj v Španiji

Izbruh splošne stavke

Odločni ukrepi notranjega ministra proti revolucionarjem

Madrid, 14. marca. c. Danes je proglašena splošna stavka. Vendar vlada misli, da stavka tudi tokrat ne bo uspešna. Sedaj se vlada trudi, da bi sklenila sprazum s stavkajočimi brez posredovanja sindikatov. Notranji minister Alonso je izjavil, da bo kmalu razorožil vse španske stranke. Izginal bo iz Španije tudi vse inozemske agitatorje.

Pariz, 14. marca. m. Po vesteh iz Madrida se je uvela v Španiji cenzura za brzojavke v notranjosti države in za izkustvo. Čeprav je vlada to snoči v svojem komunističnem demantirala, da se pripravila generalna stavka, ne more nihče predvideti, kaj se bo zgodilo v prihodnjih urah. V

Tarasi pri Barceloni so sindikalisti vrgli bombo v hišo nekega tovarnarja, kjer so bile tri osebe težko ranjene. V Barceloni so pa anarhisti zažgali tramvaj.

Madrid, 14. marca. p. V Barceloni so včeraj hoteli neznanci zažgati grob polkovnika Macie, znanega umrlega voditelja Kataloncev. Grob so že polili z bencinom, toda varuhi pokopališča so neznanca s strelji pregnali proč. — Danes je izšla tu samo konservativna »Epoca«, ki ostro zahteva od vlade, naj razpusti socialistično stranko. V Barceloni generalni štrajk ni uspel, pač pa je večje štrajkovo gibanje v nekaterih mestih.

Albanija se je prodala Italiji

Kljub temu pa upajo naši trgovci, da bodo okrepili zveze z Albanijo

Belgrad, 14. marca. m. Včeraj so se vrnili iz Tirane zastopniki tukajšnje Izvozne banke, ki so se mudili v albanski prestolnici zaradi ustanovitve in protokoličnega podružnice te banke v Tirani. Zastopniki tukajšnje Izvozne banke so po povratku v Belgrad izjavili, da se v Albaniji na prvi pogled vidi, da je Italija v to državo vložila velike kapitale, s katerimi so se izvršila velika javna dela kakor pristanišče v Draču. Krogi, ki dobro poznajo albanske gospodarske razmere, so mnenja, da Albanija ne bo mogla nikdar povrniti Italiji denarja, ki ga je vložila v to državo. Zastopniki Izvozne banke so se izjavili, da je kmetijstvo v Albaniji še na zelo pri-

mitivni stopnji in da sta glavna izvozna predmeta Albanije oliva in divje kože. Albanski krogi pa baje zelo mnogo pričakujejo od podružnice Izvozne banke v Tirani in računajo, da se bodo gospodarske zveze med Jugoslavijo in Albanijo zelo okrepile.

Tirana, 14. marca. AA. Včeraj so tu parafirali protokol o obmejnem prometu med Albanijo in Jugoslavijo. Protokol so parafirali za Albanijo zunanji minister Džafar Vila in njegov pomočnik Berat, za Jugoslavijo pa pooblaščen minister v Tirani Jovan Djonović in šef balkanskega odseka v zunanjem ministertvu dr. Ivan Subotić.

21. marca - japonska ofenziva v Mongolijo

Nasprotno pa poročajo o tajni pogodbi med Rusijo in Japonsko

London, 14. marca. Z. Uradna poročila iz Šangajja poročajo nocoj, da je vrhovno poveljstvo japonske armade pripravilo že vse, na nadaljuje ofenzivo v notranjost Mongolije (Kitajske). Japonske čete se zbirajo predvsem v okolici Dolonora, kamor prihajajo tudi zelo močne čete mandžurske armade. Po drugih tudi uradnih poročilih pa se nahajajo na ozemlju mandžurske države 8. 9. in 14. divizija japonske armade v polni bojni moči. Nadalje deli 6. in 7. divizije, dve konjeniški brigadi in močni oddelki 1., 2. in 4. divizije. Tukajšnje japonske veleposlaništvo je v uradnem poročilu te vesti kot netočne zavrnilo. Kljub temu pa se vzdržuje mnenje, da se bo japonska ofenziva v kitajsko-Mongolijo, ki je bila doslej pod sovjetskimi vplivom, pričela že 21. marca.

Iz Harbina pa poročajo, da se tam uporno vzdržuje glasovi, da je med Japonsko in Sovjetsko Rusijo že prišlo do tajnega sporazuma o vzhodno-kitajski železnici in da je sovjetska vlada s tem sporazumom prodala to železniško podjete za 135 milijonov jenov. Doslej o tem še ni uradnih potrdil, vendar nekatera znamenja kažejo, da je prišlo do velike izpremembe. Opaža se, da poprejšnja napetost ponehava.

Tokio, 14. marca. TG. Nocoj je izšlo uradno poročilo, da je dne 11. marca neko rusko letalo preletelo rusko-mandžursko mejo in da je bilo prisiljeno pristati na ozemlju mandžurskega cesarstva, in sicer

v pokrajini Mišan. Oba ruska letalska častnika sta padla v roke banditov, a jih je slednjič mandžurska policija vendarle rešila in spravila na varno. Uradni japonski krogi pripisujejo temu incidentu veliko važnost zaradi tega, ker je Rusija doslej vedno zaničevala, da krši mandžursko mejo.

Mirovni predlog sovjetske vlade

„Vse države sveta naj med seboj sklenejo nenapadalne pakte“

London, 14. marca. c. O sovjetskih načrtih za mirovno ofenzivo čuje diplomatski »sotrudnik« Daily Telegrapha, da pripravlja sovjetska vlada predlog, po katerem naj bi vse države sklenile med seboj nenapadalne pakte, razen tega pa bi se morale obvezati, da se bodo medsebojno podpirale proti napadaleu. S tem predlogom bo stopila sovj. vlada pred svetovno javnost v trenutku, ko bo končno pokopana razorožitvena konferenca, kar je po mnenju Moskve že danes gotova stvar. Definitivna napadalec bo enaka, kakor je bila določena v nenapadalnem paktu, ki ga je sovjetska Rusija sklenila lani s nekaterimi svojimi sosedji. Isti dopisnik čuje nadalje, da teži sovjetska Rusija nadalje:

1. Da izvede izolacijo Japonske, za katero ne verjame, da bo podpisala tak nenapadalni pakt.

Poljska za javna dela

Varšava, 14. marca. c. S tem, da je poljska vlada sklenila, da izda vsoto 2 in pol milijarde dinarjev za javna dela, se že občutno pozna, da si bo poljsko gospodarstvo od tega silno pomagalo. Lesna industrija je dobila zelo veliko naročil, pa tudi kovinska industrija ne zaostaja. V teku zadnjih 5 let lesna in kovinska industrija še ni bila tako zaposlena kot je sedaj. Zboljšanje se računa na 30 do 50%.

Poljska-Nemčija

Varšava, 14. marca. p. Poljska vlada je z jutrišnjim dnem sklenila priznati Nemčiji vse ugodnosti pri carinah, kakor jih uživajo ostale države. S tem bo nemški uvoz na Poljsko ocarinjen po minimalnih postavkah. Istotako bodo padle vse discriminacije, ki so ovirale uvoz poljskega blaga v Nemčijo.

Berlin, 14. marca. tg. V izvajanju poljsko-nemškega sporazuma sta obe vladi sklenili, da ukinita vse odredbe, ki so tako nemškemu kakor poljskemu tisku ovirale svobodno kretanje po obeh državah. Ta odredba stopi v veljavo z jutrišnjim dnem.

Stavke v Pešti

Budimpešta, 14. marca. b. Danes se je priključilo stavkajočim čevljarjem delavcem zo pet novo večje število čevljarjskih delavcev, take da znaša sedaj število vseh 12.000. Policija je sklenila potrebne korake, da prepreči stavkajočim, da ne bi ovirali pri delu onih delavcev, ki so prišli v službo.

Proračunska seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 14. marca.

Letos je bil ljubljanski občinski svet bolj pripravljen, kakor lani, zakaj proračunska seja se vrši že sredi marca, tako da bo — upajo — proračun pod streho še pred 1. aprilom.

Seja, ki jo je ob 5 popoldne otvoril župan g. dr. Puc, so se udeležili prav vsi občinski svetniki, razen dr. Bohinca in Rupnika, ki sta bolna in dr. Ravniharja, ki je zadržan. Banske upravo je zastopal dr. Guštin. Dobro zasedena je bila tudi galerija.

Župan dr. Puc sporoča, da je banska uprava potrdila obe sklenjeni pogodbi s KDE in s Cesnjem. Nato je v imenu občinskega sveta čestitil g. Turku k imenovanju za gasilskega starejšega. (Aplavz.) G. Turk se zahvali nato za čestitke.

Seunig pripominja, da banska uprava ni poklicana za potrditev obeh pogodb, ampak ministrstvo.

Župan odgovori, da ima g. Seunig pravico le polemizirati proti zapisniku kot takemu, ne pa proti banski upravi. Sicer pa bo banska uprava itak poslala pogodbi ministrstvu v vednost.

Poročilo g. Tavčarja

Načelnik finančnega oddelka g. Ivan Tavčar je imel nato obsežno, poldrugo uro trajajoče poročilo k predloženi občinski proračunu.

Iz poročila posnemamo med drugim:

Občinski proračun za leto 1934 izkazuje rednih izdatkov 47.934.474 Din in prav toliko tudi dohodkov. V primeru z lanskim proračunom je letošnji proračun višji za 2.095.390 Din. Povišek proračuna je pa le računskotehnična značaja, dejansko je letošnji proračun celo nižji od lanskega.

Regulacija Ljubljane

Navzlic pomanjkanju denarja in redukciji drž. in samostojnih proračunov, se je občinski upravi posrečilo, l. 1931 začeti regulacijska dela nadaljevati.

Od leta 1931 do 1933 je bilo izdanih 12 milijonov dinarjev za regulacijo Ljubljane do Franciskanskega mostu. Neizvršen je ostal še izkop ter ureditev struge od Franciskanskega mostu do izliva Malega grabna, naprava zatvornice na Vrazovem trgu ter ureditev spodnjega dela struge od Most do jezna na Fužinah. Ta dela so proračunjena na 14 milj. Din, od katerega zneska odpade v breme mestne občine tretjina, to je okrog 4.700.000 Din.

Mestna občina bo najela v svrhu hitre izvršitve vseh regulacijskih del posojilo pri Poštni hranilnici v znesku 5 do 6 milijonov dinarjev. Enako so se tudi ostali trije interesi regulacije Ljubljane: to je Glavni odbor, banovina in država obvezali, da bodo plačali svoje prispevke, tako da je upati, da bodo vsa regulacijska dela končana do konca leta 1934.

Šola za Bežigradom

Zadnjih 23 let se v Ljubljani ni gradila nobena šola.

V programu občinske uprave je zgraditi vsaj desko in deklisno šolo za Bežigradom in deklisno šolo v šentpetrskem, oziroma vodmatskem okraju, kakor tudi obrtno nadaljevalno šolo.

Letos se bo gradila šola za Bežigradom ob gramoznici ob Vodovodni cesti. — Težakna in židarska dela za novo šolo so že oddana v izvršitev za vsoto 3.558.769 Din.

Za vsa ostala obrtniška dela, kakor tudi kompletno opremo bodo potrebni še nadaljni 3 milj.

Nova gimnazija

Banovina se je odločila, da zgradi novo gimnazijsko poslopje in je v svoj letošnji proračun vnesla tudi tozadevno anuiteto. Mestna občina je že leta 1930 obljubila, da da za zgradbo gimnazije potrebno zemljišče na razpolago. To svojo obljubo bo morala letos izpolniti v bežigradskem okraju.

Delavski dom

Za zgradbo Delavskega doma z vsemi obrtniški deli, centralno kurjavo, pralnico in kotli za kuhno se je potrošilo 3.723.836 Din, dočim je stal inventar 476.164 Din, to je skupaj 4.200.000 Din.

Uprava Delavskega doma je samostojna institucija mestne občine Ljubljane s lastnim knjigovodstvom po principu, da iz svojih dohodkov krije vse režijske izdatke. Amortizacija dolgoročnega posojila pa se krije iz rednega mestnega proračuna.

Električna cestna železnica

Električno cestno železnico upravlja delniška družba, pri kateri je občina udeležena z 2/3 glavnice.

Zadnje mesece je bila obnovljena stara proga in zgrajena krožna proga cestne železnice. Stroški teh zgradb znašajo 12.000.000 Din. Zgradba proge Vič — St. Vid, zgradba remize, delavnice, podstacije in drugih pomožnih naprav je stala 39.850.000 Din, tako da znašajo dosedanje investicijske cestne železnice 51.850.000 Din. Obratni stroški cestne železnice znašajo 6.040.000 Din, obresti od investiranja glavnice pa 4.215.000 Din. Ako bi v letu 1933 ostali isti dohodki kot leta 1932, bi znašali vsaj 10.000.000 Din. Primanjkljaj bi znašal tako le 255.000 Din. Zaradi gospodarske krize so pa bili leta 1933 dohodki za 1.040.000 Din nižji kot prejšnja leta. V letu 1933 je zato računati s primanjkljajem okroglo 1.200.000 Din.

Za kritje te izgube nima cestna električna železnica nobenih sredstev. Obratni stroški so znižani na minimum, plače uslužbencev so pa tudi tako nizke, da je o prihrankih nemogoče govoriti.

Električna cestna železnica ima od mestne občine 6% gradbeno posojilo v znesku 16.204.500 Din. Od tega zneska mora plačevati električna cestna železnica letno anuiteto 1.171.033 Din. Vsprico deficita pri Električni cestni železnici zaenkrat ni pričakovati plačila anuitete.

Letališče

Važne prometne pridobitve smo bili deležni z zgraditvijo aerodroma na ljubljanskem polju. Mestna občina se je obvezala, da preskrbi za novi aerodrom potrebno zemljišče. Prvotno je bilo v načrtu, da bo mestna občina kupila 500.000 m² sveta, ki se je do sedaj upravljal za vojaško vezbašnico. Načrt pa ni bil izvedljiv, ker so lastniki zahtevali za svet najmanj 5 milijonov dinarjev, katerih pa občina v sedanjih časih ne bi mogla dobiti. Pogajanja so se nato zaključila tako, da je občina vzela v zakup zemljišče za dobo 30 let. Letna najemnina znaša 124.879 Din.

Ceste in kanali

Konec leta 1933 je bilo še vedno 39 km neizgrajenih komunikacij. Samo v zadnjem letu se je zvišala dolžina komunikacij za 14 km, tako da ima občina oskrbovanih že 181 km komunikacij, od katerih je tlakovanih 6,5 odst. Vseh kanalov je

na mestnem ozemlju 64 km in se je zadnje leto na novo zgradilo 2 in pol km.

Občinska uprava se je trudila, da dobi večja sredstva za zgradbo cest in kanalov tudi izven rednih proračunskih sredstev. Posrečilo se ji je v to svrhu angažirati kaldeminski fond v znesku 16 milijonov Din, poleg dohodkov iz kuluka, ki je prinesel do sedaj okrog 3 milijone dinarjev.

Ni dvoma, da je sedanja občinska uprava vse storila, da vzdržuje in kolikor mogoče zgradi cest in kanalov ter vsaj deloma nadomesti ono, kar se je v preteklosti zamudilo. V šestih letih se je zgradilo preko 100 cest in ulic, od teh tlakovalo preko 15 km in izpeljalo 24 in pol km kanalov. Bojimo se, da se bo tempo pri zgraditvi cest in kanalov v bodoče preje nekoliko ustavil kakor pa pospešil, kajti kaldeminski fond je izčrpan in iz rednih proračunskih sredstev pa vsled gospodarske krize tudi ni mogoče mnogo pričakovati, kot se je že doslej dalo.

Ljubljana plačuje na 25% banovinski cestni dokladi letno okrog 3,5 milijona Din, na sreski cestni dokladi pa skoraj 1 milijon Din. Od teh 4,5 milijona Din nam vrne banovina letno le borih pol milijona Din, ki so namenjeni za vzdrževanje cest na ozemlju mesta.

Nasadi

V občinskem proračunu predvideni zneski za dostave komaj za vzdrževanje obstoječih nasadov. Vsa nova dela se vrše iz sredstev pomožnih akcij za zaposlitev brezposelnih. Pri ureditvi nasadov pridejo namreč v poštev predvsem zemeljska dela, katera lahko izvršujejo tudi nekvalificirane delovne moči. Razširitev mestnih nasadov je torej tudi važen faktor v zvezi s socialnimi akcijami občine.

Investicije in posojila

Občinski proračun ne izkazuje skupnega pregleda vseh občinskih posojil. Posojila so razdeljena na mestni zaklad, na 6% obligacijsko posojilo, na 6% gradbeno posojilo in na proračunska posameznih podjetij. Vsa ta po raznih proračunskih razdeljena posojila hočemo strniti v celoto in jih obravnavati po namenu, za kar so bila najeta.

Doslej je bilo na račun v stanovanjske hiše investirane glavnice odplačanih 6.008.008,39 Din. Skupna vsota investirane glavnice znaša 52 milj. 98.229 Din.

Letna anuiteta za stanovanjske hiše znaša 4.856.954 Din, ki se razdeli na odplačilo glavnice z zneskom 1.788.678 Din in na odplačilo obresti z zneskom 3.068.276 Din.

Na najemninah dobi mestna občina letno 3.052.250 Din. Vzdrževalni stroški stanovanjskih hiš (popravila, davki in drugo) znašajo 757.067 dinarjev, tako da ostane mestni občini 2.295.183 dinarjev čiste najemnine.

Ker znaša letna anuiteta 4.856.954 Din, čisti donos hiš pa 2.295.183 Din, ostane v breme občinskega proračuna 2.561.771 Din.

Cez deset let se bodo mestne hiše iz lastnih sredstev amortizirale in občinskemu proračunu bo ostal še del dohodkov iz najemnin.

Razen del investicij za zgradbo stanovanjskih hiš izkazuje proračun mestnega zaklada še raznih občinskih posojil v znesku 46.254.072 Din.

Vsa ta posojila gredo v breme proračuna mestnega zaklada in znaša letna anuiteta 4.048.039 Din in to 560.375 Din za odplačilo glavnice in 3.487.655 dinarjev za odplačilo obresti.

INVESTICIJE MESTNIH PODJETIJ

Posojila mestnih podjetij so izkazana po proračunih dotičnih podjetij, posojila cestni električni železnici pa v proračunu 6 odst. gradbenega investicijskega posojila. — Vsa posojila mestnih podjetij znašajo 55.099.819,99 Din z etno anuiteto 6.261.230 Din.

Vse anuitete plačujejo mestna podjetja iz svojih dohodkov. Izjema velja zadnje leto le za posojilo cestni električni železnici. Vse investicijske cestne električne železnice znašajo okroglo Din 51.800.000, ki pa so v celoti izkazane v bilanci Splošne maložel. družbe d. d. v Ljubljani.

SKUPNI PREGLED POSOJIL

Dne 31. decembra 1933 je bilo stanje posojil: 1. za zgradbo stanovanjskih hiš 46.090.220,01 dinarjev z anuiteto 4.856.954 Din;

2. za razne občinske investicijske 46.254.073,01 dinarjev z anuiteto 4.048.030 Din, in

3. za mestna podjetja 55.099.819,99 Din z anuiteto 6.261.230 Din. Skupaj znašajo vsa občinska posojila torej 147.444.113 Din z letno anuiteto 15.166.214 Din.

Socialna skrb

Brezposelnih podpor je bilo deležnih 5861 oseb, ki so dobile nakazil za živila in obleko v znesku 411.361 Din in denarnih podpor v znesku 54.364 Din. Osvojenjo je bilo zdravo načelo, da se denarne podpore čim bolj omeje in da se v glavnem nakazujejo živila in obleka, da se s tem čim bolj prepreči eventualno zlorabo podpor.

Na račun brezposelnih podpor je bilo zaposlenih 196 delavcev, ki so prejeli 174.716 Din, iz Gortanovega fonda se je pa podpiralo 372 oseb, ki so dobile 30.000 Din.

V mestnem zavetišču za onemogle je oskrbovanih 278 oseb, poleg 50 družin in 40 visokošolcev, ki dobivajo v zavetišču le hrano. V privatnih hišnicah imamo 71 hiralcev. Redne stalne podpore prejema 927 odraslih oseb. Otroci se je podpiralo 432, v oskrbi zavodov in rej je pa bilo 119 otrok. V dnevnih počitniških zavetistiščih se je prehranjevalo 209 otrok, počitniških kolonij je pa bilo deležnih 352 otrok. Pri božičnici je bilo obdarovanih 376 otrok s čevlji, perilom, obleko in jestvinami.

Mestni uslužbenci

Vseh aktivnih mestnih uslužbencev je 521, upokojenecv pa 170.

V rednem proračunu znašajo izdatki za aktivno osebje 11.244.026 Din, v 521 aktivnih mestnih podjetij 4.164.551 Din. Od 521 uslužbencev ima 423 uslužbencev plačo pod 3000 Din mesečno.

Pri rednem občinskem proračunu znašajo osebnostni izdatki za aktivne uslužbence 24%, pri proračunih podjetij pa 10%.

Preko 80% mestnih uslužbencev prejema pod 3000 Din mesečne plače.

Leto 1932 so znašale pokojnine rednega proračuna in proračuna mestnih podjetij 3,1 milijone dinarjev. Letos so pa proračunane za okroglo 300.000 Din več. Da pa odslej krijemo vsaj del izdatkov za pokojnine, je v letošnjem proračunu predvideno, da se vsem aktivnim in upokojenim mestnim uslužbencem odteguje od temeljne plače

Žaloigra v severnem ledu

Na pomoč junakom „Čeljuskina“

Več ladij na polu, da rešijo ponesrečence, ki čakajo rešitve

Moskva, 14. marca. p. Dosedaj še niso mogla zaradi slabih vremenskih razmer vzleteti letala, ki so pripravljena za pomoč brodolomcem »Čeljuskinac«. Posadka javlja, da je zdrava in da pričakuje rešitve. Njen položaj se je v toliko zboljšal, ker je led stisnil polje, na katerem se nahajajo, in se sedaj ne premakne več nikamor. S tem je odstranjena nevarnost, da bi se brodolomci preveč oddaljili od reševalcev, poleg tega pa je polje dovolj zmazano, da se ne bo razklato.

»Smolenske«, ki pluje iz Petropavlovska na pomoč ponesrečencem, javlja po radiju, da se bliža morskim oznamom pri Beringu. Vso pot se je ladja borila z močnimi viharji, a je vendarle prestala preizkušnjo in se bliža sedaj mirnejšim vodam. »Smolenske« nosi s seboj 7 teta tipa »P 5«, ki jim poveljuje letalec Kamonin. V Petropavlovsku se je

pridružil rešiteljem tudi znani raziskovalec severnega tečaja Šurikin z večjim številom pasje vprege. »Smolenske« javlja, da upa, da se bo mogel približati posadki »Čeljuskinac«.

Istočasno pa se odpravlja iz Leningrada brodolomilec »Krasin«, ki bo odpeljal jutri zjutraj ali najkasneje popoldne ter bo nesel s seboj zadostno živeza za daljno pot, ki jo bo nastopil, da reši junake posadko »Čeljuskinac«. Pot bo trajala zelo dolgo, ker mora obiti vsa skandinavska obala ter voziti po zaledeneli severni obali Sibirijskega tja do Beringovih ozin, ki ločijo rusko ozemlje od severnoameriškega in kjer čakajo na odrešitev ponesrečenci. Za poveljnika »Krasinac« je bil imenovan znani polarni raziskovalec Ponomarev, ki je znan iz reševanja znane italijanske polarne ekspedicije, ki jo je vodil Nobile.

Obupno reševanje posadke ponesrečenega japonskega rušilca

Tokio, 14. marca. p. Reševalna akcija pri 'orpedovki Tomosura napreduje. Doslej je bilo iz trupa ladje rešenih 13 mornarjev, poleg tega so potegnili iz trupa še 49 trupel mrtvih mornarjev. Končno število še ni znano.

Reševalna dela trajajo neprestano dalje, toda oblasti so že izgubile vsako upanje, da bi mogle rešiti še ostalih 8 mornarjev, o katerih so dobili

še znake življenja, ker so brez dvoma do sedaj podlegli zastrupljenju po plinih. »Tomosura« se nahaja v pristanišču Sasebo, kjer ga preiskuje noč in dan komisija 25 mornariških strokovnjakov, ki so izjavili, da se je nesreča zgodila zaradi napak v konstrukciji vojne ladje in ker je prekoračila dovoljeno brzino.

Staviskijev škandal

Pariz, 14. marca. V aferi Staviskijev je novo sledeče: Komisija je objavila dolgo listo imen, ki so dobili podkupnine od Staviskijev. So sami parlamentarci in visoki uradniki, kojih imena so pa skoro vsa že znana iz prejšnjih objav v časopisju. Veliko denarja je šlo na fingirana imena, tako na primer je dobil »Buddha« cel milijon frankov. Med poslanci je novo ime zamorskega poslanca, bivšega kolonialnega podtajnika Diagne.

Truplo Princeja je bilo večerj v drugi od zdravnikov preiskano. Rezultat natančne preiskave je, da je bil Prince najprej hudo omamljen, potem pa položen na tražnice in od vlaka povozen, ko je bil še živ. Hipoteza samomora je s tem definitivno pokopana.

Med osebami, ki jih sumijo umora ali soudeležbe, sta tudi neki Simonović in žid Garfunkel, ki pa jo je popihnil že pred tedni v inozemstvo. Socialisti zahtevajo razpust zbornice in nove volitve. Isto zahtevajo tudi desničarji. Poslanec desnice, član »Ognjenih križev« Scapini, je stavil tozadevne predlog.

Vlada g. Doumergueja sama je zaenkrat še proti temu, ampak hode posleti zbornico čimprej na počitnice, da bi imela med tem časom svobodne roke za izčiščenje umazane alere.

Bivši cesar Viljem noče v Nemčijo

London, 14. marca. AA. Reuter doznava iz Doornu, da so neločne vesti, da bi hotel bivši cesar Viljem zaradi finančnih težav, ki ga do njih prišlo med njim in nemško vlado, iti v Berlin, da uredi to vprašanje. Iz krogov, ki so blizu bivšemu cesarju Viljemu, se sliši, da je upravičena nada v mirno ureditev tega vprašanja in da bo zato bivši cesar Viljem še nadalje ostal v Doornu.

Čehi strogo kaznujejo hitlerjevce

Praga, 14. marca. c. Na temelju zakona o zaščiti republike so bili danes degradirani vsi častniki češkoslovaške armade, ki pripadajo narodno-socialistični stranki in odpuščeni iz službe. Upokojeni častniki, ki pripadajo isti stranki, izgube pokojnino.

Peklenški stroji

Kapošvar, 14. marca. c. Danes se je vršila tukaj glavna razprava proti Edvardu Premeu, ki je lansko leto poslal v Jugoslavijo peklenški stroj, ki je eksplodiral in ubil železničarja, ki je stroj prinesel in dva policijska uradnika težko ranil. Razpravi je kot glavna priča prisostvoval dr. Ivo Fran iz Budimpešte. Edvard Preme je obsojen na 11 let težke ječe. Razpravi je prisostvovalo 7 jugoslovanskih častnikov.

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE

Recept za miramornati šartelj.

Na testo umešaj 28 dkg masla, 46 dkg sladkorja, 6 rumenjakov, nato prideni 1/4 l vrelega mleka, limonovo lupinico, sneg 6 beljakov, 56 dkg moke z 1 pecivnim praškom. Polovico te mase pobarvaj s 5 dkg kubinjske čokolade »MIRIM«, kar dobro zmešaj z 2 žlicama mleka. V pomazano in z moko potresemo obliko vij menjaje pripravljena testa in peči v zmerni pečici.

Kuhajte z »MIRIM« kubinjsko čokolado.

in stanarine pričenski z 2000 Din prejemkov po 2 do 6%.

Občinske davščine

Največji dohodek občinskega proračuna predstavlja občinska trošarina in uvoznina.

Na letos proračunem donosu trošarine in uvoznine bomo morali absolutno vztrajati.

Mnogo neupravičenih prigovorov slišimo iz ljubljanske okolice radi trošarine na kmetijske proizvode.

Dejanska obremenitev okoličanov znaša le 1,7% od vrednosti prodanega blaga.

Vsled stroge davčne prakse so se komate najemnine od leta 1932 na 1933 povišale pri starih hišah za 9.240.000 Din in pri novih hišah za 9.695.000 Din. Zato je v proračunu predvideno, da se bo za stare hiše pobiralo le 3 1/2% dostlačine, 6 1/2% vodarine in 2% kanalske pristojbine in za nove hiše le 2% dostlačine, 4% vodarine in 1% kanalske pristojbine.

Nova je uvedba občinske takse na prenos nepremičnin, katere donos je proračunjen s 450.000 dinarji. Občinska taksa bo znašala 1% od one vrednosti nepremičnine, ki služi kot osnova za državno takso.

Lansko leto smo predvidevali donos od 50% doklade na državne neposredne davke 7.000.000 dinarjev. V letošnjem proračunu predpisujemo isto 50% doklado, a smo morali znižati donos na 6.600.000 Din.

K debati se je prijavilo nad 30 govornikov. Prvi je govoril dr. Cepuder, ki je pričel ostro kritizirati proračun.

Zaščita države tudi v Romuniji

Bukarešta, 14. marca. m. Romunska vlada je izdelala nov zakonski osnutek zakona o zaščiti države. Ta zakonski osnutek predvideva razpust vseh pokretov, ki težijo za nasilno spremembo režima in katerih akcija je naperjena proti državi ali proti kakšni skupini prebivalstva. Prepoveduje se tudi nošenje krojev in orožja. Zakonski osnutek vsebuje posebne določbe, po katerih bodo vsi državni uslužbenci odpuščeni iz državne službe, če ne bodo takoj prijavili vseh prestopkov, ki kršijo ta zakon.

Zadružni kongres

Belgrad, 14. marca. m. Z namenom, da se proučijo vsa za naše zadružništvo aktualna vprašanja, je Glavna zadružna zveza kraljevine Jugoslavije na podlagi sklepa upravnega odbora sklicala zadružni kongres, ki bo 25. marca v Belgradu v veliki dvorani nove univerze v sledečim dnevnem redom: 1. Otvoritev kongresa po predsedniku in volitev predsednika in tajnika kongresa. 2. Referati: a) Ing. Voja Djordjevič: »Križa in naše zadružništvo«; b) Ing. Stefan Hršan: »Naše zadružništvo in uredba o zaščiti kmeta, uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov in uredba kreditnih združenj in njihovih zvez«; c) dr. Jože Basaj: »Naše zadružništvo in zakonodaja«. 3. Debatna predložila referatov in sprejem tozadevnih resolucij. 4. Zaključek kongresa.

Znižanje obrestne mere za blagajniške zapise

Belgrad, 14. marca. m. Narodna banka je ponovno znižala obrestno mero za blagajniške zapise. Znižanje znaša pol odstotka in bo od sedaj obrestna mera zanje sledeča: za zapise z rokom 1 mes. se sploh ne bo plačevala obrestna mera (doslej pol odst.), za zapise z rokom 2 mesecev 1 odst. (doslej 1,5 odst.) in za zapise z rokom 3 mes. 2 odst. (doslej 2,5 odst.).

V par ursticah

Belgrad, 14. marca. m. Danes je začel senat obravnavati proračun za leto 1934-35, ki ga je že sprejela Narodna skupščina.

Ankara, 14. marca. m. V tukajšnjih političnih krogih pričakujejo, da se bodo štirje zunanji ministri držav, ki so podpisale balkanski pakt, sestali v Ankari meseca maja.

Sofija, 14. marca. m. V Sofiji prične v kratkem izhajati nov časopis pod naslovom »Jugoslovansko-bolgarski pregled«, ki bo odkrito zasledoval cilje za zbližanje jugoslovanskega in bolgarskega naroda.

P. Danes so se pričela francosko-angelska trgovinska pogajanja. Splošno se pričakuje, da se bodo pogajanja zaradi francoske kontinuitetne politike zavlekla, kajti Anglija je sklenila, da zastopa stališče, da se ji dovolijo največje ugodnosti.

P. Predsednik latviske republike je danes povelil sestavo vlade voditelju Kmečke zveze Ullmanisu. Ullmanis se je že začel pogajati z voditelji strank in bo sestavil koalicijsko vlado, ki jo bodo tvorile vse latviske meščanske stranke.

P. Danes popoldne je umrl princ Sikst Bourbonški, brat bivše cesarice Cite.

P. V starosti 61 let je danes umrl admiral Castro, bivši predsednik portugalske republike.

P. Dne 19. marca se bo pred vojaškim sodiščem začel proces proti morilec Duce.

P. Danes je umrl v Monakovem znani amermerski igralec sv. Petra Peter Rendl. Rendl je v l. 1890—1900 igral tudi mlajšega Janeza.

P. Po statističnih podatkih je bilo v Zagrebu konec meseca januarja 28.571 brezposelnih, od teh 24.719 moških.

Spomladanske povodnji groze

Reka Sava katastrofalno narašča

Ljubljana, 14. marca.

Že tri dni z malimi presledki dežuje. Ni kakih silnih naličev, marveč dežuje prav stalno in enakomerno. In tak dež je dostikrat osobito spomladski zelo nevaren, kajti skupno z južnim vremenom povzroča po gozdovih in gorah prav naglo tavanje snega. Z gora prinašajo hudourniki ogromne vodne mase, ki se nato urno razlijejo po ravninah. V ponedeljek je bil sv. Gregor, ki tiče ženi. Zjutraj je še kazal nekako lepše vreme. Škrančki so ob prvih urah zažrgoleli, pojavili so se tudi drugi znanilci pomladi.

Lani je bilo ob tem času po polju že prav živahno. Letos zaradi deževja ljudje ne morejo prirediti s prvimi poljskimi deli. Kmeti skrbijo, kakšna bo pomlad in zato pravijo o sv. Gregorju: »Kmet dolgo njivo orje, klobuk po strani nosi, pa staro ženo kruha prosi.« Pisali smo že, da je 40 mučenecv letos pokazalo prav drugačno vreme ko lani. Imeli smo lani od 10. marca pa tja do 24. aprila, ko je prihajal v deželo sv. Jurij, prav lepo vreme. Bilo je samo 15 deževnih dni s prav malimi padavinami. Že te tri dni je letos padlo mnogo več dežja ko lani v 15 dneh.

Včeraj je deževalo do popoldne, nakar je do polnoči prenehal dež. Proti večeru pa se je pojavil

silen vihar

ki je zapihal svojo bučno pesem od jugozapada sem po ravnini je premetaval razne predmete. Na Ba je podrli več dreves in odnašal opako s streh. Vinar je na Golovcu polomil tudi več smrek in borovcev. Okoli polnoči je silen piš ponehal, nato pa je začelo znova deževati. In dežuje danes neprestano.

Vse reke v Sloveniji

zo z največjo naglico in silno narasle ter se razlile po poljih, travnikih in vrtovih. Nenavadno naglo je narasla Sava, ki napravlja ogromno škodo od šmarne gore tja do Kresnic, kajti trga velike kose plodovite zemlje. Odnáša dreve in je nevarnost, da bodo gotovi kraji ob Savi močno oškodovani po prvi pomladanski povodnji.

Sava je dosegla tako visoko vodno stanje, kakoršno je bilo zabeleženo le v letu 1926., ko je takrat nastala ob savekih krajih ena najhujših povodnj. Pri Tacnu je Sava dosegla danes že 4,50 m nad normalo.

Česnova elektrarna

je mo...a danes ustaviti svoj obrat, ker je voda tako narasla, da ni nobenega padca, ki je potreben za hidrocentralo. Sava se je od Medvoda nizdol popolnoma razlila čez bregove. Velika je Sava pri Črnučah, kjer je dosegla do nekega kozolca, kar ljudje že dolgo ne pomnijo. Poplavljeni so polja okoli Tomačevega in Beričevega. Perlesov, Steletov in drugi mlini ob Savi v bližini Zaloga so pod vodo. Močno narašča Sava tudi od Laz dalje proti Litiji. Promet na cesti do Zaloga proti Lazam je oviran, ker je cesta pod vodo.

Ljubljana

je prav tako izredno visoko narasla. Pri Vevčah se je dvignila za 2,20 m nad normalo. Prestopila je bregove ob izlivu v Savo ter se daleč naokrog razlila. Ljubljanični pritoki od Vrhnike dalje so prav tako poplavlili barjansko ravan. Ižica je narasla z 2 m nad normalo. Pod vodo so že ceste, ki vodijo v Črno vas, na Havptmanco in na Ilovco. Barje je že na mnogih krajih pod vodo, vendar za enkrat še ni hujše nevarnosti. V Črni vasi in Lipah so morali nekateri ljudje izprazniti stanovanja. Voda je vdrla tudi v hleve. Mestna občina je danes popoldne poslala čolne, da poplavljeni lahko rešujejo svoje nepremičnine. Od Vrhnike do Preserja se je Ljubljana prav tako razlila daleč na okoli. Mnogo trpe Bevke, Blatna Brezovica in Sinja Gorica.

Na Notranjskem so tudi mnogi kraji poplavljeni. Planinska kotlina je zalita. Cerkniško jezero je močno naraslo. Loška dolina je začasno še obvarovana pred hujšo povodnjo. Potok Obrh je na nekaterih krajih prestopil bregove. Nujno potrebno pa je, da bi bila čimprej izvršena regulacija Obrha in požiralnika Golobine, kajti na ta način bi dolina bila obvarovana pred povodenskimi škodami.

Tržiška Bistrica divja

Tržič, 14. marca.

Po dvadnevni pripravi je snoči divjal nad Tržičem in vso okolico hud vihar z nalivom. Vsi hudourniki in potoki so preko noči naglo naraščali, zlasti Mošenec in Bistrica. Najbolj je divjala Bistrica, ki je na več krajih popolnoma uničila dolinsko cesto in je tako Putehof od Tržiča odrezan. Odnáša je en most, podkopala na enem mestu 3 m visok obrambni betonski zid, ki se je na 5 m dolžine zvrnil v vodo. Cesta je izginila in je ostal samo hodnik za pešce. Malo nižje je cesta na 30 m popolnoma raztrgana. Hudourniki pa so nagromadili tudi tam cele kupe kamenja, a drugod so cesto popolnoma razdrli.

Težko prizadeti so vsi dolinski posestniki in tudi posestvo barona Borna, ker je za nekaj časa pretrgan izvoz lesa, ki je njihov edini zaslužek. Vode upadajo, dežuje pa še vedno. V višinskih legah pada sneg, zato je upati, da se bo jutri zjasnilo. V nevarnosti je tudi most iz Kovorja v Križe, ki bo čez noč najbrže padel.

Savinja

Celje, 14. marca.

Kljub temu, da je deževno vreme vsaj začasno ponehalo, se drži Savinja še vedno visoko nad normalo. Tekom današnjega dopoldneva je celo malo narasla, iz česar bi bilo sklepati, da je moralo močno deževati v zgornji Savinjski dolini. Zaenkrat nevarnosti večje povodnji ni, ker so pritoki tako rekoč v normalnem stanju. Le če bi pritisnil močnejši dež, potem je povodenj neizogibna.

Sava ogroža Litijo

Litija, 14. marca.

Vsled obilnega deževja zadnjih dni je pričela Sava nevarno naraščati, tako da ogroža vse hiše, ki stoje ob Savi v Litiji kakor tudi onkraj brega v vasi Gradec. Doslej sicer še ni posebne škode, toda vsi znaki kažejo, da bo Sava še nadalje naraščala in poplavlila še več zemlje. — Pod vodo je del ceste v Strmolah, tako da morejo Vačani v Litijo le še mimo hribovske vasi Konj, ravno tako je v vodi cesta proti Ponovičam in sicer takoj od predilniških stebrov dalje. — Pod vodo so polja Hotičanov, Litijesko polje je doslej le še delno poplavljen. Voda še ni prišla do občinske hiše v Litiji, cesta za vodo pa je že tudi pod vodo. Največ škode je ta spomladanska povodenj doslej napravila pri divjačini. Uničila je precej mladega zajčjega zaroda, pa tudi fazanom ni prizanesla. Pod vodo je sedaj tudi že Šribarjevo dvorišče s celotnim vrtom, iz šupe ravno nosijo razne stvari »na suho«. Frankovo dvorišče je tudi že poplavljen. Kakor kaže, se približujemo slični katastrofi povodnji, kakor je bila leta 1923. Pri mostu manjka le še pičel meter, pa bo voda lahko tekla po mostnicah.

Vesti o naraščanju voda so vzbudile med ljudmi, posebno med tistimi, ki so bili prizadeti po jesenski povodnji, mnogo razburjenja.

Kamniška Bistrica ruši jezove

Domžale, 14. marca.

Jez v strugi Kamniške Bistrice zopet porušen. Deževje, ki traja že več dni, je v strugo Bistrice nakopičilo veliko množino vode, tako da je jeseni dodelani zaslon jez zopet odpovedal. Ker ta jez ni bil napravljen na občinske ali kake druge javne stroške, pač pa ga je napravil gosp. Bertoncelj na lastne stroške, trpi zopet precejšnjo škodo. Še ob jesenskih poplavih se je nekaj govorilo, da bo prišel na to mesto nov betonski jez, ko je pa vodna nevarnost minula, so pa tudi te govorice prenehale. Bil bi pa že skrajni čas, da bi se te govorice uresničile ter bi se napravilo vsaj majhen kosček regulacije v domžalskem okolišu.

Gorski kotar

Okoli Čabra, Delnic in v drugih krajih gorskega kotara se je sneg, ki je ponekod dosegel do 2 m, začel naglo tajiti. Po poročilih iz Ogulina divja v gorskem kotaru hud vihar, ki ovira promet. Zaradi južnega vremena je sneg skopnel in so potoki močno narasli. Reka Dobra se je razlila in poplavlila vasi Zagrad in Podvrh. V nevarnosti so tudi druge vasi. Močno je narasla tudi Koipa.

ker bo na ta način našlo tisoče ljudi zaposlitve in kruha. Znižaj naj se delovni čas, zvišaj plače (kakor hoče to napraviti v Ameriki, Roosevelt pa bo zopet nekaj desetletijev zapeljivih in brezposelnih srečni in zadovoljni. Industrija naj priskoči tudi država z javnimi deli na pomoč. Država naj zida ceste, mostove, železnice, javna poslopja in regulira struge.

Obrt in delavstvo se naj postavi pod državno zaščito. Obrt in industrija naj zahteva od države vsako ukinitve uvoza blaga, ki se v zadostni meri izdeluje v naši državi. Ako bi pa to ne bilo mogoče, pa se naj za uvoženo blago zahteva visoka carina. Na ta način bi bila naša industrija in obrt vsaj deloma zaščiteni ter bi bili naši obrtniki in delavci rešeni tuje umazane konkurence.

Pri vsem tem pa mora tudi finančna politika izpremeniti svojo pot. Potrebna je pravilna cirkulacija bankovcev med ljudstvom. Zopet mora zbuditi zaupanje do popularnih denarnih zavodov, ker le na ta način se bo odprl zopet kredit. Beg kapitala v inozemstvo je treba strogo kaznovati. Ziganje bankovcev bi bilo priporočljivo, da bi se videlo, kje in v katerih rokah leži skrit in mrtev denar.

Ako bi pa ti predlogi ne bili izvedljivi, potem je možna samo še ena pot:

Podvojiti ali potrojiti kaznilnice, bolnišnice, norišnice, oskrbnišnice, hiralnice in poboljševalnice. A. E.

Trojanski morilci bodo sojeni na veliki torek

Za konec januarja je bila določena glavna obravnava proti trem trojanskim morilcem. Branitelj obtožene Antonije Trdinove in obtožena Antona Trdine sta pa pred obravnavo vložila daljši spis, v katerem sta navajala mnoge okoliščnosti, da razbremenita oba obtožena. V prvi vrsti je slo, če je Antonija Trdinova res dedno obremenjena z umobolnostjo in če je dedno defektna. Okrajno sodišče na Brdu je zaslilo nekatere sorodnike in vaščane. Rezultat je bil negativen ter so nekatere priče potrdile, da je Trdinova rodbina dedno zdrava. Treisikovni sodnik je nato preiskavo zaključil. Ni niti zaslil psihiatrov o duševnem stanju obtožene Antonije.

Po 17 letih našla starše

Iz Črne gore v Rim in po 17 letih v Belgrad

Leta 1917 so zavladali v Črni gori nemiri in neke noči je delavec Rista Sekulić s svojo ženo lko in sinčkom Milanom in Dušanom zbežal v Italijo. Otoka je dal v neki rimski zavod, da bi se izsolila, sam pa je iskal zaslužka. Ker ga v Rimu ni dobil, je šel dalje in izginil. Dečka sta bila v zavodu dve leti. Ker pa ni nihče zanj plačal, so ju po dveh letih odpustili. Lepega dne sta se znašla na ulici. Precej časa sta se klatila okrog, spala pod milim nebom. Materinski jezik sta povsem pozabila in sta govorila samo italijansko. Nekega dne ju je našel neki duhovnik, ki ju je izročil sirotišnici. Tu sta dečka dobila imeni. Milan Sekulić je postal Emilio Rosati, Dušan pa Domenico Rosati. Eden se je izučil pekarske obrti, drugi pa je postal natak.

Leta 1925 sta bila že oba v vrstah fašistične milice. Leta 1933 pa sta dobila brata pisano, in sicer potom zavoda, v katerem ju je pustil oče. Glasilo se je na Milana in Dušana Sekulića. Seveda ga nista znala prebrati, ker je bilo pisano v srbsčini. Vendar pa sta našla človeka, ki jima je razložil vsebino in podpis »otac Risto i majka lka«. Oče ju je pozval, naj prideta v Belgrad, kjer sedaj živita z materjo. Dušan se je takoj podal na pot in dospel v Belgrad. Tu so ga pa zaprli kot vojaškega begunca. Odvedli so ga v Bar, kjer je slučajno našel svojega strica, ki ga je po čudnem naključju spoznal. Stvar se je potem razjasnila. Domenico je postal zopet Dušan in je takoj pozval brata, naj pride domov odslužit kaderski rok.

Zopet nekaj novega!

Da to je pralni prašek »PERION«, ki Vam olajša trud pri pranju in napravi Vaše perilo snežno belo.

Univ. prof. dr. M. Kasal 50 letnik

Ko občudujemo razne moderne palače v Ljubljani ter drzne konstrukcije raznih mostov po naši deželi, se le malokdaj zavedamo, da jih je v njihovi obliki omogočil šele železobetonski, še manj pa se spo-

minjamo moža, ki je na Slovenskem prvi uvedel železobetonske stavbe in mostove ter vzgojil celo vrsto naših inženjerjev, strokovnjakov v železabetonu. Ta mož je un. prof. dr. Miroslav Kasal, splošno priljubljeni učenjak, znan po vsej deželi in drugod. Znanstvenik v pravem pomenu besede. Un. prof. dr. Kasal slavi danes petdesetletnico svojega rojstva.

Rodil se je v Kruševu na češko-moravski meji. Realko je dovršil v Pardubicah, visokošolske študije pa na češki visoki šoli v Pragi, kjer je bil diplomiran leta 1908. Takoj nato je vstopil v službo pri tvrdki Gollman & Co., ki je že tedaj vršila dela v armiranem betonu, obenem pa je postal asistent pri prof. Špačku. Vendar pa je kmalu stopil v državno službo ter bil najprej stavbeni adjunkt v Zadru, l. 1909. pa ga je imenoval deželni odbor kranjski za stavbenega adjunkta v Ljubljani, kjer je ostal do svetovne vojne. Med vojno je služboval na raznih frontah kot črnovojniški inženjer, po vojni pa je bil imenovan za izrednega profesorja na novi univerzi v Ljubljani in sicer za stavbeno mehaniko in armirani beton. Lani je postal redni profesor. Zaradi pomanjkanja profesorjev je prevzel v zadnjem času vodstvo instituta za mostne zgradbe in instituta za geodezijo.

Pred vojno je deloval predvsem praktično, pisal je pa tudi mnogo teoretičnih člankov v razne hrvatske in češke strokovne liste. Pred vojno je zgradil na Kranjskem med drugim: železobetonski most čez Krko v Strazi, viadukt na cesti Skofja Loka-kolodvor, most čez Savo v Mojstrani, čez Medijo v Zagorju, čez Bistrico v Stranjah, čez Kokrico v Bobovku pri Kranju ter mnogo drugih manjših mostovnih zgradb po raznih deželnih cestah.

Po vojni je v Jugoslaviji izvršil vse polno zgradb in mostov, med drugimi: čez Savo med Lescami in Bledom, železobetonski most čez Savinjo pri Zidanem mostu, v Ljubljani konstrukciji palač »Dunav« in »Viktorije« ter hotela »Metropol«, največje njegovo delo pa je konstrukcija pravoslavne cerkve sv. Marka v Belgradu, ki je tudi največja pravoslavna cerkev v naši državi.

Na polju znanosti naj omenimo predvsem njegovo ogromno delo, ki obsega nad 600 strani, namreč »Armirani beton« v srbohrvatskem jeziku, sedaj pa pripravljaj ciklus sedmih ali osmih knjig »Gradbeni mehanika«, od katere je prva knjiga že izšla, ostale pa sledijo v najkrajšem času. V konceptu pa ima današnji jubilar tudi »Železobetonske konstrukcije v inženjerski praksi«, ki bodo obsegale nad 1000 strani, mnogo piše med drugim v »Tehniški list« in drugam. Jubilar je med drugim marljiv in priljubljen predavatelj tudi za javnost, ne samo med dijaki, med katerimi udiža največjo popularnost. V Ljubljani je znan kot izvrsten družabnik ter se je med nami že tako udomačil, da se skoraj ne čuti več Čeha, ampak Slovenca.

Jubilantu želimo mnogo zdravja in še mnogo prijetnih let, ker vemo, da jih bo prav gotovo uporabil v prid znanosti ter v izobrazbo svojih številnih učencev.

Velik vlom v Makolah

Vlomilci odnesli 70 kosov manufakture, 7000 cigaret in drugo

V noči na 13. marec so neznamni zločinci vlomili v prodajalno I. del. konsumnega društva v Makolah. Odnesli so okrog 70 kosov razne manufakture, veliko galanterije, vse rute, nogavice, rokavice itd., dežnike in klobuke. Poleg tega so odnesli tudi 7000 raznih cigaret. Vlomilci so prišli skozi okno ročnega skladišča, ki je za prodajalno. Izruvali so železno omrežje in razbili okno. Ker pa imajo okna znotraj lesena polkna, ki so počez pri-

trjena z železnim drogom, so zločinci poleg okna razkopali toliko zidu, da so lahko z roko odstranili železni drog. Vlom je opazil ob pol sedmih zjutraj poslovođa Jakob Grošelj, ko je prišel odpirat prodajalno.

Isto noč so gotovo isti zločinci poskušali vlomiti tudi v c. lev. Tam se jim pa vlom ni posrečil, ker so cerkevna okna zelo močno omrežena. Orožniki so pridno na delu, da izsledijo zločince.

Odgovori na vprašanje:

Kako spraviti ljudi do kruha?

X. Dokončno in popolnoma le z dosledno borbo za življenje, uravnano po pameti in vesti, kar pa bo možno šele tedaj, ko bodo onemogočeni in iz dostojne človeške družbe izločeni vsi tisti, katerim sta lastna sitost in lastna prijetnost več ko človeštvo, več ko pamet in več ko yest! S. M.

XL.

Vprašanje jaz drugače razumem: Kako odpraviti krizo? Trdim, da ni gospodarske krize. Kriza obstoji le v pomanjkanju gotovine. Brez gotovine ni gospodarskega življenja. Brez gospodarskega življenja ni dela. Brez dela ni vira dohodkov. Ako ima naša narodna banka res dve milijardi dinarjev v rezervi, naj odstopi od rezerve Sloveniji, sedaj bi rekli dravski banovini, samo ensto milijonov dinarjev, ter da ta znesek denarnim zavodom pod običajnimi pogoji hranilnih vlog na razpolago, in konec bo pomanjkanja gotovine, konec gospodarske krize in konec brezdelice. Pupilarni denarni naj ostanajo pri zavodih naše banovine.

XII.

V naslednjih vrsticah vam podam sledeče predloge:

Kmetijstvo. Cene vseh kmetijskih produktov naj se zvišajo do določene enotne mere tako, da bosta trud in znoj obupanega kmeta vsaj deloma pošteno plačana. Znižaj se naj davki in obrestna mera za dolgove na vsa kmetijska posestva. Le v tem primeru bo kmet (ki je steber naše države) lahko imel veselje do svojega dela, zaposlil in lahko plačeval večje število ljudi, ki sedaj silijo v mesta in tovarne. Vsi ti ljudje odjedajo danes kruh domačinom, a kmetje z žalostjo gledajo, kako propadajo njihovi domovi.

Uradništvo. Vsi državni ter občinski uradniki ozir. nameščenci naj se upokojijo že z 18.—22. leti službene dobe. Nemec bi takoj rekel: »Abbaueu.« S tem bi telesno izčrpani nastavljeni ostali pri svojem kruhu, a mladi, brezposelni kandidati bi bili na mah rešeni večnega čakanja. Nadalje bi se naj ustanovil nekaj prisilni fond za vse one urad-

— Pri odebelelosti vzbuja redna zbiravilna uporaba naravnega »Franz Josefovce« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Ljubljanske vesti:

Poštne delavnice se preselijo v Šiško

Ljubljana, 14. marca.

Kakor znano, bo graditev nove Linhartove ulice zahtevala odstranitev dosedanjih poštne delavnice ter se vrše v ta namen že dolgo časa pogajanja med mestno občino in poštnim ravnanstvom. Nič pa ni kazalo, da bi kaj kmalu prišlo do sporazuma, ker je poštno ravnanstvo zahtevalo znatno odkupnino ali pa popolnoma novo poslopje. Na pomoč je prišlo mestni občini dejstvo, da je tvrdka Jugo-Steyr prišla v veliko zagato, tako da je morala opustiti svoje obrate. Ta tvrdka je imela dobro opremljene obrate v nekdanji izdelovalnici voz v Frankopanski ulici v Šiški. Te delavnice pa je sedaj že popolnoma izpraznila in odstranila skoraj vse stroje. Ker je tvrdka Jugo-Steyr dolžna mestni občini okoli 800.000 Din, so

na mestni občini prišli na misel, da bi prevzeli te prostore in jih porabili kot nadomestilo za poštne delavnice.

Včeraj dopoldne je bil komisijski ogled delavnice v Šiški. Objekti so očitno vredni več kot Din 800.000 ter bo morala mestna občina doplačati še znaten znesek. Komisijskega ogleda so se udeležili s strani mestne občine vodja mestnega gospodarskega urada dr. Fuks, za gradbeni urad pa dr. Kodre in stavbni tehnik Accetto, s strani poštnega ravnanstva pa ravnatelj dr. Tavzes in več drugih poštne višjih uradnikov. Komisija je ugotovila, da bi bili prostori za poštne delavnice zelo primerni. Tvrdka Jugo-Steyr zahteva za te prostore 1.500.000 Din. Končno se bo pogodba sklenila najbrž že 20. marca.

grobov naših zaslužnih mož spraviti v nekak sistem, da ne bo prepozno.

Utopljenec — France Osel. O najdbi utopljenca na Barju, o čemer smo poročali včeraj, je vest razširila tudi radio. Radio pa so poslušali tudi Oslovi v Smledniku, ki so takoj po opisu zasumili, da gre morda za njihovega sina Franceta. Zglasilo se je na policiji in ta jih je odvedla v mrtvašnico. V utopljenca so starši res spoznali svojega sina. France Osel je bil rojen 1915. Bil je nekoliko slaboumen in nagnjen k božastju. Najbrže je v božastnem napadu tudi padel v vodo in utonil, zlasti, ker je imel eno roko krčevito zavito.

Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10, Ljubljana.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Četrtek, 15. marca: »Konec polja«. Red C.

Petek, 16. marca: Zaprtlo.

Sobota, 17. marca: »Belgrad nekdanj in sedaj«. Premijera, Izven.

Nedelja, 18. marca ob 15: »Raj potepuhove«. Cene od 5 do 14 Din. Izven. — Ob 20: »Karijera kancelista Vincika«. Cene od 5 do 14 Din. Izv.

Opera

Začetek ob 20.

Četrtek, 15. marca: »Ples v Savoju«. Red Četrtek.

Petek, 16. marca: »Carmen«. Izven. Gostovanje Marija Šimenca.

Sobota, 17. marca ob 15: »Marta«. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 4 do 15 Din.

Nedelja, 18. marca ob 15: »Gorenjski slavček«. Gostuje tenorist Marij Šimenc. Izven. — Ob 20: »Ples v Savoju«. Izven. Znižane cene.

Ljubljancin prej je jedel le klobase in cvička kislega nalival vase, odkar v Ljubljani je Petriček, s slaščicami sladka si svoj jeziček.

Vič

Sv. misijon, ki ga bodo vodili misijonarji sv. Vincencija Pavelskega, se bo vršil v naši župniji od 17. do 25. marca t. l. Misijonski govori bodo ob delavnikih ob pol 6 zjutraj, ob 4 popoldne in ob 8 zvečer, ob nedeljah pa ob 6 zjutraj, ob 9 dopoldne in ob 8 zvečer. Podrobna navodila so navedena na vabilih, ki so jih prejele vse družine.

Smrt najstarejše Vičanke. V terek je umrla na Viču, Tržaška cesta, vsakemu Vičanu znana trgovka ga. Marija Agnola, stara 96 let. Njena trgovina zvana »Pri Lahni« je bila znana predvsem otrokom, ki so pri njej kupovali šolske potrebščine. Bila je do zadnjega še telesno in duševno čila in je še vedno pomagala v trgovini. Smrt popularne Lahneve mame, ki je bila mati pok. trgovca s steklenino Agnole v Ljubljani, je močno odjeknila po Viču. Pogreb bo v četrtek popoldne. Rajnici blag spomin!

Kamnik

Občina je prepovedala postajanje z vozili v ozki ulici pred postajališčem Kamnik-mesto in je za to določila desno stran ceste v Samčevem predoru, ki je oddaljen od postajališča komaj 50 m. Za one redke potnike, na katere bodo čakala vozila, to ne bo velika žrtev, za ostalo občinstvo pa bo precejšnja pridobitev, saj smo se morali dozdaj v ozki ulici vedno umikati pred vozovi in avtomobili in paziti, da nas ne poderejo ali pa poskrope z blatom.

Trije vlomi v enem tednu

Vrhnik, 13. marca.

Kakor smo izkusili, so svedrovcu izbrali Vrhniko za svoje torišče. V noči na 6. t. m. je bilo vlomljeno v delavnico kleparja in ključavničarja g. Andreja Dobrovolca. Vlomilec je slo predvsem za denar, ker je brskal po predalu v delavnici. Ker pa denarja ni našel, je odšel prazen rok. Takoj naslednjo noč pa je bilo vlomljeno v pisarno tukušnjega veletrgovca z lesom g. Josipa Kunstlja. Vlomilec je vdrl skozi okno v pisarno, kjer je vlomil v železno blagajno in odnesel 30.000 Din, 2000 lir in nekaj silingov.

Koledar

Četrtek, 15. marca: Klemen Marija Hofbauer, spoznavalec; Ludovika. — Mlaj ob 13.08. Herschel napoveduje sneg in dež.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Josipina Predalič, roj. Trošt. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne. — V splošni bolnišnici je mirno v Gosposodi zaspala gospa Marija Kahne, vdova po žel. uslužbencu. Pokopali jo bodo v petek ob 4 popoldne. Naj ima sveti večna luč! Žalujemo naše globoko sožalje!

Osebnosti

— Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Za župnika-vikarja v Središču ob Dravi je imenovan p. Alfonz Klemenčič, duhovnik križiškega reda. — Premiščen je kaplan Ignacij Godina iz Dolnje Lendave v Turnišče.

Šmarnice za leto 1934

»Marijina božja pota v Evropi«. Druga knjiga. Spisal Jos. Lavtžar. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. 164 strani velike osmerke. Cena v celem rdečem platnu vezanemu izvodu 35 Din. Dobiva se pri pisatelju v Ratečah-Planica na Gorenjskem in v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

V uvodu beremo: Prva knjiga Šmarnic »Marijina božja pota v Evropi« je bila leta 1933. oddana do zadnjega izvida. Za leto 1934 naj sprejmejo Slovenci drugo knjigo z enakim naslovom, toda s popolnoma novo vsebino. Opisana je za vsak dan majnika ena božja pot. Šestnajst je slovenskih, petnajst pa iz drugih krajev. Slovenska so sledeča:

1. Bazilika Lurške Marije v Rajhenburgu. Slovenski Lurd. 2. Marija Pomočnica na Rakovniku v Ljubljani. 3. Dobrova pri Ljubljani. 4. Zalostna gora v župniji Presej. 5. Planinska gora na Notranjskem. 6. Cerngrob pri Stari Loki. 7. Ljubno na Gorenjskem. 8. Sveta gora nad Litijo. 9. Nova Stifla pri Ribnici na Dolenjskem. 10. Tri fare na Belokranjskem. 11. Mati dobrega sveta v Kostanjevici na Krki (sliko). 12. Stopno v župniji Skočjan na Dolenjskem. 13. Zalostna gora pri Mokronogu. 14. Sveče gore nad Sotlo. 15. Ruše pri Mariboru. 16. Podgorje v Rožu na Koroškem. — O knjigi bomo spregovorili pozneje še kaj več.

Srce v nevarnosti!

Skoraj vsak 4. človek umrje vsled srčne bolezni! Varujte Vaše srce s kavo Hag, dokler še ni prepozno. Dražilne snovi kofeina oproščena zrnata kava, kava Hagg, je prijateljica zdravja in izbranega okusa.

Ostale vesti

— V zadevi podpore poplavljenec iz lanskega leta se nam sporoča iz Amerike, da so v Ameriki živeči vojaki iz Dolenje vasi pri Ribnici, kjer je povodenj napravila posebno veliko škodo na krompirju, nabrali za svoje precejšnjo vsoto denarja, ki se je odposlal v domovino. Amerikanci vprašajo sedaj Dolenjčane, ali so denar ali podpora iz tega denarja dobili. V Dolenji vasi so namreč ljudje dozdaj dobili vprav malenkostno podporo, ta je 7 kg. koruze posameznik, tako da se zdi, da ameriška podpora še ni bila razdeljena. Bilo bi dobro, če bi se pojasnilo, kdo je podporo iz Amerike dobil v porazdelitev in kdaj se bo porazdelila.

— Dvodnevni tečaj za saditev in obrezovanje sadnega drevja bo v terek in sredo, 20. in 21. marca na kmetijski šoli v St. Jurju ob J. Vabijo se zlasti mlajši gospodarji. Tečaj se začne oba dneva ob pol 9. Kdor želi prehrano in prenočišče, naj prijavi prej z dopisnico ali pa vsaj zjutraj istega dne. Oboje stane 12 Din celodnevno.

— Učitelje glasbe, dijake glasbenih zavodov in muzikalično občinstvo opozarjamo na današnji oglas Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani, v katerem priporoča pod jako ugodnimi pogoji nakup zbirke Universal Edition — zvezek po polovični ceni. Cenik te zbirke je brezplačno na razpolago.

— V službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 21 od 14. t. m. je objavljen »Zakon o dodatnem sporazumu o kliringu in dodatku, sklenjenem med kraljevino Jugoslavijo in švicarsko konfederacijo«, dalje »Zakon o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu drž. razhodkov in dohodkov za leto 1933-34«, »Objava k izpremembam in dopolnitvam zakona o drž. trošarinah«, »Navodilo, kakšne takse je pobirati za obnovo spora pri upravnih sodiščih in pri drž. svetih«, »Okrožnica banske uprave o opravljanju občinske blagajniške službe«, »Objava banske uprave o pobiranju obč. trošarin v letu 1934« in »Določba državnega sveta k čl. 80., 82. in 83. zakona o neposrednih davkih«.

— Restavracija na glavnem kolodvoru v Ljubljani se odda v triletni zakup. Licitacija bo 23. t. m. ob 11 pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba 59-I.

— Prepovedani inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej ilustrirani list »Le tre Venezie«, ki izhaja enkrat na mesec v Benetkah.

— Direkcija državnih železnic v Ljubljani razglasi: Dne 17. marca bo ob 11 v pisarni šefa postaje Maribor gl. kol. pismena licitacija, da

Dne 12. t. m. pa je bil izvršen tretji vlom in sicer v stanovanje g. Antona Jezerška, ki stanuje na vrtu Rokodelskega doma. Vlomilec, ki so mu morale biti razmere prav dobro znane, je porabil priliko zvečer med 8 in pol 10. Vedel je, da bo g. Jezeršek zaposlen v dvorani, kjer se je vršilo predavanje Katoliške akcije. Da so mu bile razmere dobro znane, je dokaz tudi to, da je vdrl samo v tisti predal pisalne mize, v katerega zaklepa g. Jezeršek, ki je tajnik in blagajnik več društev, denar. Vlomilec je odnesel okrog 750 Din druztvenega denarja. Za vlomilci še ni nobenega sledu.

Stevilke tudi varajo! Potrebno je znati čitati! V znamenitem kopališču Nauheim je v litru vode 33 gr mineralov. Od tega je 27 gr kuhinjske soli. Vseh ostalih mineralov je samo 6 gr. V Radencih pride na 8 1/2 gr samo 1/2 gr kuhinjske soli. Kaj je močnejše? V Radencijskih vodah ni prostih mineralov (kuhinjske, grenke soli i. t. d.), nogo so sami važni za zdravje. Zato so tudi Radenske vode bolj zdravilne in bolj pitne kot druge. Že po par dnevih rednega pitja opazate veliko spremembo na sebi in seči.

se zaključijo direktna pogodba za oddajo začasnega kolodvorskega bifeja na postaji Maribor gl. kol. za dobo šestih mesecev. V zakup se bo oddal del prostorov dosedanje restavracije in sicer: gostilniška soba ob cesti, meščanska soba, gostilniški vrt, kiosk za bife in del kleti. Začetek obrata je predviden dne 1. aprila 1934, lahko se pa od strani železniške uprave preloži tudi na poznejši termin. Kolkovane ponudbe je treba vložiti zapečatene in z oznako najkasneje do 17. marca 1934 do 11 pri šefu postaje Maribor gl. kol. Kot jamčevino se mora položiti najkasneje do 10 dne 17. marca 1934 pri postajni blagajnici Maribor gl. kol. 10.000 Din v gotovini. Natančnejša pojasnila in pogoji so na vpogled pri podpisani direkciji soba št. 59 vsak delavnik med 10 in 12 in pa pri šefu postaje Maribor gl. kol. med uradnimi urami. Direkcija državnih železnic v Ljubljani.

— Pri žolčnih in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef« grenčica na naravost najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef« vodo, če se jemlje zjutraj na tešče, pomešana z malo tople vode.

— Papriko mu je natresla v oči. Mizar Ivan Dožmanič iz Legrada na Hrvaškem se je priženil v bogato rodbino Premec. Pri svojem tasi, kateremu je prinesel v gotovini 1100 Din, je delal kot hlapec. Ker pa se nista dobro razumela, je sklenil začeti na svoje. Ni pa imel denarja in je zato nagovoril ženo, naj od staršev izprosi onih 1100 Din, katere je prinesel v hišo ob ženitvi. Zena pa tega ni hotela, temveč je odšla od njega, pustivši mu otroke. Vendar se je pa kmalu vrnila, nakar je šel mož k svoji materi, pustivši ženo otroke. Zena pa je prišla z otrokom za njim, toda Ivan je ni hotel sprejeti. Nastal je prepir, v teku katerega je žena nasula možu paprike v oči. Ivan pa je vendar videl še toliko, da jo je parkrat udaril s pestjo po glavi in ramenih. Tedaj je žena zagrabilala nož in zabodla moža dvakrat v hrbet in enkrat v roko. Mož so prepeljali v bolnišnico in je njegovo stanje resno.

— Cloveske kosti v drvarnici. V Zagrebu so te dni v neki drvarnici v Tratinški ulici našli 27 cloveskih kosti, zaviti v časopis iz leta 1931. Lastnik drvarnice prav nič ne ve, kako so mogle priti kosti v njegovo drvarnico. Ker so kosti preparirane, je verjetno, da jih je tam odložil kak študent medicine. Policija preiskuje zadevo.

— Pri slabosti je naravna »Franz-Josef« voda prijetno učinkovito domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

— Goljufi z železniškimi kartami pridejo pred sodišče. Koncem leta 1930, so odkrili v Novem Sadu veliko goljufijo z železniškimi voznimi listki, ki jih je spretno ponarejevala trojica goljufov, med njimi ena ženska. Preiskava je bila silno otežena in se je zavlekla do sedaj. Sedaj pa je zbranih že toliko podatkov, ki krivijo osumljence, tako da so lahko sestavili obtožnico. V kratkem pridejo goljufi pred sodišče.

— Težke avtomobilske nesreče je večkrat kriva neprevidnost soferjev, še v večji meri pa teoretično in praktično nepoznanje vozila ali pa nezadostno poznanje policijsko-varnostnih predpisov cestnega reda in avtoprometa sploh. V veliki meri skušajo odpraviti te nedostatke v strokovnih šolskih šolah in praktičnih tečajih. Izpraševalni komisiji za šolske izpite pa pripada naloga, da izbere sposobne in praktične, trezne vozače. K temu bo v obilni meri pripomogla strokovno pisana knjiga našega strokovnjaka inž. Štolfe: Sofer in samovozač. To je priročna knjiga o konstrukciji, delovanju, stregi in vodstvu modernega avtomobila. Knjiga obsega 282 strani, ima okoli 300 slik, ki ponazorjujejo posamezne dele motorja in drugih delov vozila. Knjiga stane vezana 140 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjigo toplo priporočamo vsem soferjem, naraščajo in samovozačem.

— Proti nalezljivim boleznim v ustni duplini in goltancu uporabljajte okusne Dr. Wander-jeve ANACOT PASTILE, ki ne potrebujejo nikakega posebnega priporočila, ker so po vsem svetu znane zaradi svojega zanesljivega delovanja.

— Za svoj denar kupujte prvovrsten dobro blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

Dobrépolje

Zavod sv. Terezike. V Ponikvah so postavile usmiljene sestre sv. Križa hiralnico in gospodinjsko šolo. Veliko poslopje za hiralno in gospodinjsko šolo in vse potrebne gospodarske zgradbe so gotove. Poslopje za moške hiralce in zdravstveni dom nameravajo še letos postaviti. Material je po večini že pripravljen.

Blagoslov kapele in poslopij zavoda sv. Terezike v Ponikvah bo na praznik sv. Jožefa dne 19. marca t. l. po tem sporodu: Ob trideseti na 9 sprejem, ob 9 govor, nato blagoslov kapele in poslopij, med blagoslovavljanjem darovanje za novi zavod, naposled sv. maša. Člani društva sv. Terezike, vsi prijatelji in drugi so vabljeni, da se udeležijo te slovesnosti.

Sredstev za odvajanje je mnogo.

Zanesljivo, milo, normalno izpraznitje omogočajo

»ARTIN« dražjeje. —

Vsebinska škatljica

po Din 8- za-

dostuje za

4-6 krat.

ARTIN

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Odobreno od min. soc. politike in narod. zdravja S. Br. 22113 od 12. decembra 1933.

Za 11 milijonov prometa v zemljiški knjigi

Ljubljana, 14. marca.

Ze zadnjic smo poročali o februarjskih kupnih pogodbah in hipotekah, ki so bile zabeležene v ljubljanski zemljiški knjigi. Danes nadaljujemo o realnih eksekucijah, dražbah in drugih poslih. Pri 79 posestvih mesta in okolice je bilo z realno eksekucijo vknjiženih 281.770 Din raznih terjatev. Najnižji znesek je znašal 70 odnosno 91 Din, najvišji pa 23.800 Din. Prisilno je bilo vknjiženih mnogo davčnih zaostankov in neplačanih prispevkov OUZD. Na dediščinah je bilo vknjiženih 78.736 Din pri štirih posestvih. Stari gospodarji so sinovom izročili 21 svojih posestev v skupni cenilni vrednosti 1.201.780 Din. Največje posestvo je bilo cenjeno na 200.000 Din.

Mnogi gospodarji skrbijo, da ohranijo svoj zemljiški list čist in čim manj obremenjen. Pri 56 zemljiških je bil izveden izbris posojil in terjatev za vsoto 1.317.636 Din. Brisani so bili prav mali dolgov, tako po 50 in 150 Din, pa tudi en velik po 150.000 Din. Trinajst posestnikov je predlagalo za znambo vrstnega reda za 3.289.400 Din. Februarja je bilo predlaganih 28 dražb za 442.307 Din. Na dražbo je prišlo neko posestvo celo za 75 Din. Prisilna uprava je bila zaznamovana pri 7 posestvih za 63.227 Din. Celotno je promet v zemljiški knjigi znašal v februarju 11.083.250 Din.

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Jutri in v soboto ob 20:

JAN KIEPURA

v filmu »Pesem za tebe« in »Frankenstein«.

Staro pokopališče pri Sv. Krištofu je od dr. do dne bolj zanemarejeno in žalostno. Zlasti velja to za novi del pokopališča. Pa tudi najstarejši del, na katerem je mnogo spomenikov naših zaslužnih mož, vidno propada. Opozorjamo le na popolnoma zapuščen grobnico zaslužnega ljubljanskega župana Janeza Nep. Hradeckega ob severnem ločilnem zidu. Ploščo s Hradeckega imenom je bujno preraslo grmičje, tako da jo komaj še zaslediš. V njega bližini je grob Gregorja Riharja, slavnega cerkvenega skladatelja. Nekdanji zlate črke napisu so popolnoma obledele in skoraj nečitljive. Umestno bi bilo, da se za Hradeckega grob pobriga ljubljanska mestna občina, za Riharjev pa morda Cecilijsko društvo. Ljubljanska mestna občina bi morala ohraniti ali prenesti tudi grob prvega slovenskega župana Mihe Ambroža, ki je bil takoj ob vhodu v bližini groba misijonarja Pirca. Sploh bi se morala ohranitev

MUZIKALIJE

UNIVERSAL EDITION

za polovično ceno!

Ljubiteljem glasbe

si usojamo vladno sporočilo, da imamo precejšnjo zalogo zaležanih, toda povsem nepoškodovanih izvodov raznih glasbenih del iz svetovno znane Universal Edition, katera prodajamo dokler traja zaloga.

za polovično ceno!

Sonate, Etude, Godalni koarteti in druge skladbe, 2 in 4 ročne, svetovnih klasikov glasbe: BEETHOVEN, BACH, HAYDN, MOZART, SCHUBERT, SCHUMAN, WEBER, BRAHMS, CHOPIN, MENDELSSOHN itd. itd.

Opozarjamo na to

REDKO PRILIKO

gg. skladatelje, pevovodje, učitelje glasbe, učence glasbenih zavodov in vse občinstvo

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA LJUBLJANA

Pred škofijo

Mariborske vesti:

Deljena mnenja

Maribor, 14. marca.

Zivahna razprava se je razvnela v mariborski javnosti o nameravani ustanovitvi vrtnarske šole v Mariboru; s tem vprašanjem smo se bavili tudi v našem listu ter navajali razloge, ki govorijo za ustanovitve take šole. Mnenja so pa v javnosti o tem deljena; zlasti gospodarski krogi razmišljajo vprašanje skeptično ter se bodo bavili z njim na posebnem sestanku. Tudi mariborski in okoliški vrtnarji so odločni nasprotniki nove šole. Izvleček iz vseh tedaj nasprotujočih si mnenj je naslednji: Vrtnarska šola je za Slovenijo potrebna, da nam vzgoji primerno izobražen vrtnarski naraščaj. Ustanovitve šole bi bila za Maribor tudi pridobitev, izvršiti se pa mora brez prevelike obremenitve občinske blagajne. Gospodarski krogi opozarjajo, da bi bila nakupna cena za zemljišče v iznosu 1.200.000 Din za občino previsoka. Rav-

notako bi bile potrebne nove investicije za naprave, internet itd., ki bi gotovo znašale tudi milijon. Kaj drugega bi bilo, če bi se dobilo zemljišče, kakor se obljublja, zastoj. Pa tudi potem bi morala del investicij prevzeti banska uprava in tudi vzdrževanje učnega osebja. — Vrtnarji pa se predvsem boje konkurence šole na mariborskem trgu. Opozarjajo, da jim že itak dela prehodno konkurenco Mestno olepševalno društvo. Šola bi jim bila seveda še nevarnejša, če bi hotela prodajati svoje produkte tudi na trgu. — Treba bo torej upoštevati tudi ta mnenja pri končni odločitvi. Potrebna pa bo vsekakor paznja, da se občinsko gospodarstvo preveč ne obremeni ter da se najde način, kako spraviti v sklad interese vrtnarjev, ki predstavljajo za Maribor močan gospodarski čini-
telj, s cilji in nameni vrtnarske šole. Gotovo se bo lahko našla srednja pot.

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE DOČUTIM

Od vsega na svetu imam najrajši tebe in

rogaško slatino.

Ti skrbiš, da imam zdravo hrano,

rogaška slatina

pa, ki jo pijem vsak dan, mi pomlaja kri ter me osvežuje na duhu in telesu Tebi in

rogaški slatini

se moram zahvaliti, da sem vedno dobre volje, zdrav, svež, čil in krepek.

Skladišče rogaške slatine v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13 (kolizej). Telefon št. 39-43.

Birmovanje
v lavantinski škofiji
v letu 1934

I. Dekanija Dravsko polje: 29. aprila Hoče, 30. aprila Silvnica pri Mariboru, 1. maja Fram, 2. maja Cirkovce, 3. maja Pljuška gora, 5. maja Sv. Lovrene na Dr. polju, maja St. Janž na Dr. polju.

II. Dekanija Nova cerkev: 10. maja Nova cerkev, 12. maja Vitanje, 13. maja Voljnik, 14. maja Črešnjice, 15. maja Frankolovo, 16. maja Dobrna, 17. maja Sv. Martin v Rožni dol.

III. Dekanija Murska Sobotna: 22. maja Murska Sobotna, 23. maja Marjanci, 24. maja Vel. Dolenci, 26. maja Gornja Lendava, 27. maja Sv. Jurij v Prekmurju, 28. maja Pertoča, 29. maja Čunkova, 30. maja Tišina.

IV. Dekanija Saleška dolina: 3. junija Škale, 4. junija Sv. Martin pri Šaleku, 5. junija St. Janž na Vinskih gori, 6. junija Gornja Ponikva, 7. junija St. Ij pri Velenju, 9. junija Belevode, 10. junija Sošanj, 11. junija Zavodnje.

V. Dekanija Ljutomer: 17. junija Sv. Križ pri Ljutomeru, 18. junija Veržej, 19. junija Ljutomer, 20. junija Cezanjevi, 21. junija Mala Nedelja, 23. junija Sv. Jurij ob Ščavnici, 24. junija Kapela, 25. junija Gornja Radgona, 26. junija Apače.

VI. V mariborski stolnici dne 20. maja 1934.

★

□ Poslovlja sta se od Maribora dva priljubljena častnika, polkovnik Popadič in podpolkovnik Nikolič, ki sta premeščena drugam. Častniki mariborske garnizije so priridili obema lep poslovilni večer, katerega so se udeležile tudi odlične osebnosti iz vrst občinstva.

□ Narasla Drava in most na otok. Radi zadnjih nalivov se je Drava nenadoma dvignila. Za nabrežja sicer ni nobene nevarnosti, ker gladina še ni dosegla niti normalne poletne višine, tem večje pa so sitnosti, ki jih dela narasla voda graditeljem mostu na Mariborski otok. Zadržanje pilotov za oba betonska opornika je skoraj končano in sedaj bi se moralo pričeti z betoniranjem. Radi narasle Drave pa je pričela voda vdirati oz. zgo-

raj v zagate ter delo hudo ovira. Za primer, da bo voda še narasla, se bodo morala dela prekiniti ter počakati na padec gladine. Zgradba mostu se bo s tem seved zakasnila. Narasla voda je povzročila tudi obšutno škodo stavbnemu podjetju, ker se je dvignila preko noči ter odnesla večjo količino gradbenega lesa, ki je bil pripravljen ob strugi.

□ »Pragerski kolodvor v nevarnosti« — s tem pozivom so bili alarmirani mariborski gasilci, ki so odbrzeli z motoriko na Pragersko. Gorelo je gospodarsko poslopje posestnika Alojzija Muleja, ki se nahaja v bližini kolodvora. Vendar pa za slednjega ni bila neposredna nevarnost. Na licu mesta so se znašli tudi gasilci iz Poljskave in Šikol. Pod združenimi curki motorik so plameni hitro odlenjali. Škoda ni posebno velika.

□ »Nebesa na zemlji«. Igra pod tem naslovom so naši najmlajši Magdalenci vprizorili v nedeljo popoldne v dvorani na Aleksandrovi c. 6. Vprizoritev je pokazala, da so se vsi sodelujoči potrudili, da svojo nalogo čim boljše in učinkovitejše izvedejo. Zlasti sta uspeli ženski vlogi in sicer tetka in žena dr. Vesela. Režija je bila v rokah Vilka C. Našim mladim Magdalencem želimo, da bi misli ljudskega odra v korist svoja odrska prizadevanja še stopnjevali in da bi s tem tej misli čim bolj služili.

□ Pred oltar. V Mariboru so se zadnje čase poročili: Ferik Janez, delavec, Razvanje in Weniger Matilda, delavka iz Studencev; Klajnšek Oskar, trg. pomočnik, in Dell Julijana, modistinja iz Studencev; Germ Mirko, likar iz Studencev, in Landeker Antonija, predica; Roth Viktor, ključavničar, in Selinšek Franciška, pos. hči iz Tezna. Mladoporočencem obilo sreče in blagoslova!

□ Mojski izpit iz pekoveške stroke sta napravila v četrti v Mariboru pred izpitno komisijo Berlinger Josip in Franček Vavpotič, vrli in marljivi dopisnik »Slovenca« iz Slov. Bistrice, ki je preстал izpit z odličnim uspehom.

□ Mariborski dobrovoljci in četniki so imeli svoj občni zbor, na katerem so si vnovič izvolili dosedanje vodstvo. Naivnejše vprašanje, ki se je na zboru obravnavalo, je bil pristop mariborske skupine v bolevniško organizacijo »Boja«. Dobrovoljci so sklenili soglasno, da vstopijo s svojo organizacijo v »Boja«.

□ Pecen mесо se bo prodajalo danes v četrti 15. t. m. od 8 naprej na stojnici za oporečeno mесо pri mestni klavnicni. Prodalo se bo 170 kilogramov govejega mesa po Din 4 za kilogram.

□ On v bolnišnici, doma ga obkulejo. V »Ponedeljkovem Slovincu« smo poročali, da je izginil na poti od Sv. Križa v Maribor 73 letni posestnik Alojz Rakovič, ki se je napotil v mesto k notarju, da bi dal prepisati posestvo na sina. Domači so naprosili mariborsko policijo, ki je zamašila za pogrešnim. Obikovali so ga že kot mrtvega ter mislili, da se je ponesrečil kje na poti na samotnem mestu, ali pa postal celo žrtev skrivnostnega zločina. Te dni pa se je Rakovič zopet pojavil na domu, živ in zdrav. Med tem, ko so ga doma obkulevali, se je nahajal v mariborski bolnišnici. Na poti v Maribor je namreč starček padel ter se poškodoval. Neki voznik ga je naložil ter prepeljal v bolnišnico, ker ni mogel radi poškodb hoditi. V zmedenosti je v bolnišnici povedal napačno ime in tako ga ni mogla najti policija, ki je povračevala po njem.

□ Pecen gostije. Traperesna detelica, ki je bila lansko poletje pravcata nadloga za celo Apaško kolinjo, se je zagovarjala včeraj pred našim senatom. So to 33 letni hlapec Jožef Štater, 34 letni viničar Franc Velc ter 31 letni hlapec Janez Grafoner, vsi iz Zgornje Ščavnice. Lani v

m Slavnostna akademija bo na Jožefovo ob 20 v veliki unijski dvorani v proslavo 12. obletnice kronanja sv. očeta Pija XI. Na sporedu sta dva govora, in sicer govorita dr. A. Trstenjak o delu Pija XI. za vse človeštvo in akademik Ciril Zebot o pomenu papeštva za človeštvo. Potem pevsko, godbeno in deklaracijske točke. Ob zaključku papeška himna. Vstopnina je prosta.

m Salezijansko sotrudištvo ima v ponedeljek 19. t. m. ob 4 popoldne v stolnem župnišču sestanke. Predava ravatelj dr. Volčič. Zaradi važnosti sestanka vsi vabljeni!

m Stetje obiskovalcev Jožefovega sejma priredi dne 18. in 19. t. m. Rdeči križ v Studencih. Stetje v korist revni deci.

m V studenski ljudski univerzi predava drevi ob 19 prof. Jan Sedivy o Pragi.

Celine

c Dijaška predstava. Drevi ob 8 uprizore osmošolci celjske gimnazije v proslavo 90 letnice rojstva pisatelja Josipa Jurčiča v mestnem gledališču. Desetletni bratca v Govekarjevi dramatizaciji.

c Rdeči letni občni zbor Združenja trgovcev za mesto Celje bo drevi ob pol 8 v mali dvorani Narodnega doma.

Drugi kroji

Ptuj. V soboto 17. t. m. ob 20 bo poučno predavanje v prostorih gremija trgovcev v Narodnem domu. Predava ravnatelj meščanske šole Koder o najboljšejeznih napakah v dopisovanju.

Saleška podružnica SPD v Sošanju ima svoj redni 19. občni zbor v soboto dne 24. marca t. l. ob osmih zvečer v dvorani Sokolskega doma v Sošanju s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitev novega odbora za dobo treh let. 4. Skladnost.

Jesenice. Podružnica SPD Jesenice sklicuje svoj izredni občni zbor dne 28. marca t. l. ob 20 v restavraciji Mesar na Jesenicah. Dnevni red: 1. Volitev načelnika. 2. volitev odbornikov in namestnikov. 3. eventualna volitev preglednikov. Članska udeležba obvezna!

Zahtevajte Gaglova vrtna semena!

poletju so vzeli na piko svinjake in kurnike pri osedih. Ukrali so 4 avino ter celo jato kokoši. Vse ukradene živali so zaklali doma ter se z mesom gostili. Vrhovih so priridili cele gostije, na katere so povabili še razne prijatelje. Sedaj se bodo pa v zameno gostili z ričetom in sicer Štater in Belci po 8 mesecev. Grafoner pa eno leto in sicer v strogem zaporu.

□ Gorelo je pri Sv. Duhu gospodarsko poslopje posestnika Alojza Kocbeka. Požar je nastal radi slabega dimnika, ki vodi iz oljarne skozi streho gospodarskega poslopja. Zgorelo je pa samo ostrešje, vendar ima lastnik kljub temu 10.000 Din škode.

□ Rešitev v duhaprisotnosti. 25 letni slikarski pomočnik Ivan Bočnik je bil zaposlen pri prenavljanju neke stavbe v Ciril-Metodovi ulici. Delal je na visoki lestvi v višini drugega nadstropja, ko se mu je lestva na mokrih in spolzkah tleh nenadoma izpodnesla. Bočnik pa je imel toliko duhaprisotnosti, da ni čakal padca, ki bi bil zanj gotovo usoden, ampak se je pogнал z izpodmikajoče se lestve sam ter skočil v globino na noge. Priletel pa je kljub temu s tako silo na tlak, da si je zlomil nogo ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 15. marca ob 20: NATALIJA. Red C. Znižane cene. Zadnjič.

Petek, 16. marca: Zaprtlo.

Sobota, 17. marca ob 20: ROZE V SNEGU. Globoko znižane cene. Zadnjič.

Celje

□ Papežovo proslavo bo priridila na praznik sv. Jožefa dne 19. marca 1934 ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice Katoliška akcija akademikov v Celju. Govorila bosta gosp. Vinko Zor o veličini papeštva in akademik gosp. Julij Saveli o papežu Piju XI. Predavanje bodo ponazorjevali skioptične slike. Vstop prost.

□ Umrla je včeraj v bolnišnici gospa Wesiak Marija, vdova Celestin, rojena Schwab, 72 letna posestnica v Celju. Pokopina je bila sestra zdravniškega gosp. dr. Schwaba. Pogreb bo v četrti, dne 16. t. m. ob 4 popoldne na mestnem pokopališču. V bolnišnici je tudi umrla Bijek Ivana, 24 letna danarica v uršulinskem samostanu v Ljubljani. N. v m. p.!

□ Lastnikom psov v okoliški občini. Občina Celje-okolica opozarja vse lastnike psov na dolžnost prijave psov in nabave pasjih znamk, ki se mora izvršiti nepreklicno do 30. marca t. l. Po preteku tega roka se bo pobirala v smislu zakona takša v dvojnem iznosu. Natančnejši podatki so razvidni na občinski razglasni deski.

□ Nesreča dveletnega otročka. Marija Hren, dveletna hčerka delavca z Rečice ob Savinji, se je 13. t. m. igrala doma na travniku; med igranjem je pa padla in si zlomila desno nogo.

□ Krošnjarsko knjižico je izgubil. V torek popoldne je bila izgubljena na poti od trgovine Stermečki krošnjarska knjižica, glaseča se na ime Milko Gajski.

Ptuj

Preprečen požar. Pri posestniku Matevžu Vogriču na Hajdini bi pred dnevi prišlo kmalu do požara, da niso pravočasno pogasili ognja, ki se je bil že vnel. Nekdo je zanesel pepel, v katerem je bilo še precej žerjavice, na gnojšče, ki je tik gospodarskega poslopja. Ker je bila slama na gnojšču suha in je pihal tudi hud veter, se je žerjavica vnela in začelo je na okrog vse goreti. K sreči je opazila sosedka Marija Šosterič pretečo nevarnost ter takoj obvestila Ogrča o požaru. Z velikim naporom se jima je končno posrečilo pogasiti ogenj.

S policije. Radi nemoralnega življenja je policija aretirala 26 letno brezposelno služkinjo S. K., pristojno v občini Pertoča, okraj Murska Sobotna. Štefanija je radi enakega pregreška že petkrat predkaznana. Zadnja kazen — 1 mesec zapore — je odsedela v zaporih mariborskega okrožnega sodišča, odkoder je bila šele pred kratkim izpuščena na svobodo. Dekle so izročili sodišču.

Šmarje pri Jelšah

Pevski koncert. V nedeljo se je vršil v Katoliškem domu koncert, ki ga je priridil tukajšnji cerkveni pevski zbor. Na sporedu so bile slovenske narodne pesmi za mešani, ženski in moški zbor. Nikakor ne smemo iti mimo tega dogodka, ne da bi mu posvetili vsaj malo pozornosti. Kajti čas je že bil, da se tudi na tem polju začne orati ledina v tem okraju. Saj ni menda skoraj v celem okraju dobrega pevskega zbora (razen par izjem) in je naša lepa slovenska pesem še vse premalo razširjena med narodom.

V Šmarji je sicer že bilo par zborov (obstoječih iz uradništva), ki pa so se vsi kmalu razšli, tako da sedaj nismo imeli nobenega pevskega zbora (razen cerkvenega). V tem so izključno kmetski ljudje, ki pa kažejo veliko zanimanje za lepo petje. Ta zbor je dobil precej razmaha pod vodstvom sedanjega organista g. Kidriča, ki si mnogo prizadeva, da bi zbor čimbolj izpopolnil in dvignil. To se mu je deloma že precej posrečilo.

Za prvi koncert je zbor nastudiral 14 pesmi, ki so bile večinoma iz sporeda velikega koncerta Pevske zveze l. 1931. Zboru in agilnemu pevovodji je treba čestitati, da se je že pri prvem nastopu pokazala toliko izvežbanost in glasovna ubranost. Za koncert je bilo veliko zanimanje, kar je pokazala tudi velika dvorana, ki je bila polna; saj so prišli na koncert po par ur daleč.

Zelimo, da zbor v tej smeri naprej deluje, in da se tudi drugod zganejo, saj se z razširjanjem slovenske pesmi vrši veliko narodno delo. (Nikakor pa ga ne vrše tihi dolgoprstneži, katerim so bili v napotje plakati za koncert; obenem pa s tem kažejo še veliko neotesanost.)

Cerklje ob Krki

Finančni preglednik Pfeifer, ki je pred par dnevi umrl na svojem domu, je služboval pri nas od lanske spomladi. Kljub kratki dobi njegovega tukajšnjega bivanja je postal ljudem to, kar bi moral biti vsakdo, ki je postavljen na tako vidno mesto. Vsak tak bi se moral namreč zavedati tega, česar se je zavedal rajni, ki je rad povedal: »Mi smo radi ljudi tu, ne pa ljudje radi nas!« Biti dobrohoten svetovalec in sočuten kašipot tudi takrat, ko vrši svoj teško nalogo — kot jo imajo finančni organi pravo današnje dni, — to ni lahko, a rajni je to znal. Svojo službo je vršil natančno in vestno, pa so ga ljudje radi imeli. Služil je zvesto Bogu, domovini in vladarju. Pokoj možu! — V »Zahvalo« po pokojnem g. Pfeiferju se je vrnila neljuba pomena. Namesto besedila: »g. zdravniku Peicku iz Cerkelj« se mora glasiti: »g. zdravniku dr. Pecku iz Brezice«.

TERRA GOMME

Trpežna gumijasta tla
Elastična in odporna
Razni deseni
Različne barve
Absorbira zvok
Garantirano!
Odlično za vse vrste
Mehka in neslišna hoja
Mnogovrstna uporaba
Elegantno in sijajno!

SEMPERIT ZAGREB, NIKOLIČEVA 6

Iz Vranskega kofa

Dolgo smo čakali... Na to namreč, da se je poslovila od nas letošnja dolga zima. V nihavah je sneg že popolnoma izginil, le hribi, ki imajo svoja rebra obrnjena proti senčni strani, še kažejo velike bele lise, ki pa bodo ostale najrajši še do Velike noči. Na splošno pa je že po Savinjski dolini začela rahlo dihati pomlad, ki je naše hmeljarje spravila pokoncu. Hmeljarji so začeli obdelovati svoje nasade, nekateri so se odločili tudi za nove nasade. Očividno so se dali zapeljati od lanskim lepim cen. Skozi Vransko romajo skoraj dan za dnevom vozovi, naloženi s samimi hmeljevki, Bog ve, ali bo še to leto kaj sreče pri hmelju? Izgleda niso ravno najboljši. Vsekakor bi bilo dobro, da bi se naši posestniki ne dali preveč omamiti od lanskim hmeljskim cen in bi naj poleg hmelja pridelali vsaj toliko žita, kolikor ga rabijo za domačo potrebo in za vsakdanji kruh, da bi bili vsaj v tem oziru neodvisni od hmeljske sezone. Zato bo nes pametno ravnati tisti, ki bo vso zemljo porabil za hmelj, čes, hmelj mi bo že dal za vsakdanji kruh. Toda boljše je, držati ga, ko lavi ga.

Na občinski deski visi dolg seznam, ki naznanja razne rubežne razpodeje. Vsemočete stvar se lahko dobijo: od radioaparata, klavirja, pisalnih miz, vina, hmelja, volov, kravod kmečkih vozov in — plugov. Težko najdeš na Vranskem številko, ki bi ne bila na tem seznamu. Vse kaže, da lanska hmeljska sezona niti od daleč še ni zadostovala, da bi ljudje prišli na zeleno vejo.

Šmartno pri Litiji

Cerkveni pevski zbor je priridil v nedeljo dne 11. marca ob 15 pop. v župni cerkvi koncert v proslavo 1900 letnice Kristusovega odrešenja. Udeležba je bila velika. Petje je bilo ljudem všeč. — Zjutraj po prvi sv. maši je bil dobro obiskan občni zbor »Kmetijske podružnice«, kjer smo slišali, da se podružnica dobro razvija in je ena izmed najmočnejših. Ob tej priliki je bilo tudi predavanje g. šol. upr. Rostoharja. — »Pasijone« bomo igrali v Društvenem domu 18., 19. in 25. marca. Začetek vselej ob 3 popoldne. Občinstvo naj bi si vstopnice nabavilo že v predprodaji.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 15. marca: 12.15 Reproduciran koncert orkestra Paul Godwyn. — 12.45 Poročila. — 13.00 Cas, Pevski jazz ansambl pojo v reproduc. glasbi. — 18.00 Za srečo doraščajočega pokolenja (gospa Petelinova). — 18.30 Srbohrvaščina (dr. Rupel). — 19.00 Plošče po željah. — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezeli). — 20.00 Prenos iz Beograda. — 22.00 Cas, poročila, Radio jazz.

Petek, 16. marca: 11. Solaka ura: Življenje otrok pri raznih narodih (Miroslav Zor). — 12.45 Narodne pesmi raznih narodov (plošče). — 12.45 Poročila. — 13. Cas, reproducirani koncert naših kvartetov. — 18. Orkestralna narodna glasba na ploščah. — 18.30 Predavanje o gluhoonih deci (Vilko Mazi). — 19. Sokolstvo. — 19.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka). — 20. Prenos iz Zagreba. — 22. Cas, poročila, za smeh in dobro voljo (plošče).

Drugi programi:

Četrtek, 15. marca: Beograd: 20.00 Haydn: Godalni kvartet 20. 20.30 Demon (Lermontov). 21.10 Lalka glasba. 21.30 Vokalni koncert. — Zagreb: 20.00 Prenos iz Beograda. — Dunaj: 17.35 Pesmi in arije. 19.05 Zabavni koncert. 21.00 Palestrina koncert iz milanske Seale. — Budimpešta: 19.30 Hunjady Laszlo (opera, Erkel). — Milan-Trst: 21.00 Palestrina koncert (prenos iz Seale). — Rim: 20.45 Simfonični koncert. — Praga: 19.20 Literarna glasbena prireditve. 20.30 Iz zgodovine Narodnega gledališča. 22.40 Smetanov koncert. — Varšava: 20.06 Zabavna glasba. 21.00 Prenos iz Milana.

Petek, 16. marca: Beograd: 19. Narodne pesmi — 19.30 Samostan Studenica. — 20. Prenos iz Zagreba. — Zagreb: 20. Vokalni koncert Karla Rupla. — 21. Vokalni koncert. — 21.30 Koncert na klavirnetu. — Dunaj: 17.30 Klavirska glasba. — 7.05 Spomlad v pesmih in verzih. — 20.45 Vojaske koncert. — Budimpešta: 20.30 Predavanja. — 21.30 Lalka glasba. — Milan-Trst: 21. Orkestralna glasba. — Rim: 21. »Da«, opereta Mascagnija. — Praga: 19.20 Ljudska godba na pihala. — 21. Orkestralna in violinska glasba. — Varšava: 20.15 Orkestralni in violinski koncert.

Naznanila

Ljubljana

1 Kino Kodeljevo. Jutri in v soboto ob 20 »Pesem za tebe« (Jan Kiepura) in »Frankenstein«. Rezervirajte vstopnice!

1 Dolenjci, Dolenjke se zberemo na »Krkine« večeru ta petek ob 8 zvečer pri Mikliču! Vabimo vse prijatelje »Krk« in Dolenjke! Po zanimivem Uradnikovem predavanju godba! Vstop vsakomur prost!

1 Mariborski mali harmonikarji nastopijo v Ljubljani, v veliki unijski dvorani v soboto, dne 17. t. m. ob 20. V državi je to edinstven zbor 30 godev, ki na svojih harmonikah enotnega sistema prednašajo predvsem narodno pesem. Priridili so že uspele koncerte na Bledu (tudi na dvoru), v Rogški Slatini, v Zagrebu, povsod občudovani in pozdravljeni od navdušene publike. Sedaj po teh izkušnjah želijo se predstaviti še Ljubljani. Počastimo jih z obilno udeležbo!

1 Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor v torek, dne 27. marca ob 18 v salonu restavracije »Pri Levu«. Dnevni red je razviden v društveni pisarni.

1 Predavanje v društvu »Pravniki«. V četrti, dne 15. t. m. ob 18 predava v Justični palači, dvorana št. 79, g. gimnazijski profesor dr. jur. et phil. Josip Zontar: »O cerkvi in ustavnem življenju naših mest«. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se tega predavanja, ki bo zlasti zanimivo tudi za naše zgodovinarje, v čim večjem številu udeležijo.

1 Klub Elektroinženjerjev v Ljubljani ima redni občni zbor v četrti 22. t. m. ob 20 v lokalu UJIA, Kongresni trg 1-II.

1 Nočno službo imata lekarni: Mr. Trnkovec ded., Mestni trg 4 in mr. Ramar, Miklošičeva c. 20.

Maribor

m Društvo Danica svira na delavski praznik ob 11.30 pri sveti maši v baziliki Matere Milosti. Sv. maša bo za bolnega voditelja p. Pavla.

Nova svetnica krščanske ljubezni Roosevelt preganja korupcijoniste

Danes je god nove svetnice sv. Ludovike

Preteklo nedeljo, 11. t. m. je sveta Cerkev proglasila za svetnico služabnico božjo blaženo Luizo de Marillac. Blaga krščanska gospa, katera se je odlikovala z vzornim katoliškim živ-

ljenjem in delovanjem, se je po smrti svojega moža vsa posvetila delu krščanske ljubezni.

Po navodilih in pod vodstvom sv. Vincencija Pavelskega je na svojem stanovanju začela zbirati krščanska dekleta ter jih navajala za dejanja krščanske ljubezni. Postala je ustanoviteljica največje organizacije ljubezni na svetu. Za to njeno veliko delo je bila proglašena za blaženo, dne 11. t. m. pa za svetnico. Ona je soustanoviteljica in prva prednica Družbe usmiljenih sester. To njeno delo se je v teku treh stoletij čudovito razvilo. Kjer so bile razmere najhujše, kjer je divjalo največ bolezní — tam so sestre sv. Luize de Marillac najbolj vneto delovale. Mnogo njih je v revolucijah dalo svoje življenje pod sekiro, še mnogo več pa jih je padlo v prežgodnji grob kot žrtev svojega poklica in svoje ljubezni do bližnjega, ko so stregle gobavim in kužnim, sredi legarja, kolere, jetike in vseh drugih bolezní. Neizmerno je bilo teh žrtev, a ljubezen poganja vedno nove korenine. Danes deluje že nad 40.000 sester v duhu sv. soustanoviteljice po vseh delih sveta.

Delo sv. Vincencija Pavelskega in njegove sotrudnice sv. Luize de Marillac ter vseh deset-tisočev junaških sester je heroičen zgled, kako junaško in požrtvovalno je krščansko srce, kadar dela v ljubezni do bližnjega iz ljubezni do Boga

Mučeniška smrt v prisilnem

Trpljenje katoliških duhovnikov v Rusiji taborišču

Katoliška tiskovna agentura poroča iz Varšave, da je bil katoliški duhovnik Trojgo v Rusiji do smrti mučen.

Duhovnika Trajgo so sovjeti prvokrat zaprli meseca marca l. 1923. Zaprt je bil dve leti. Drugič so ga zopet zaprli h koncu decembra l. 1927 ter so ga za pet let poslali na prisilno delo. To svojo kazen je prestajal Trojgo na Solovječkih otokih. Čeprav je z letom 1932 prestopal svojo kazen, so ga še vedno obdržali v kazenskem taborišču. Več ko enkrat je duhovnik zahteval, naj mu povedo, zakaj so ga prijeli in zaprli, a odgovora nikdar ni dobil.

Dne 5. julija 1932 so ga obenem z več drugimi duhovniki prepeljali iz zunanjega otoka na osrednji otok, kjer so ga z nečloveškimi mukami hoteli prisiliti, naj se odpove svoji veri in duhovništvu. Zaradi teh muk in strašne strogosti se je Trojgo sedaj omračil um. Konec junija l. 1933 so ga skupaj s škofom Matulonišem in petimi duhovniki odpeljali v Leningrad v ječo. S težkim srcem so morali njegovi du-

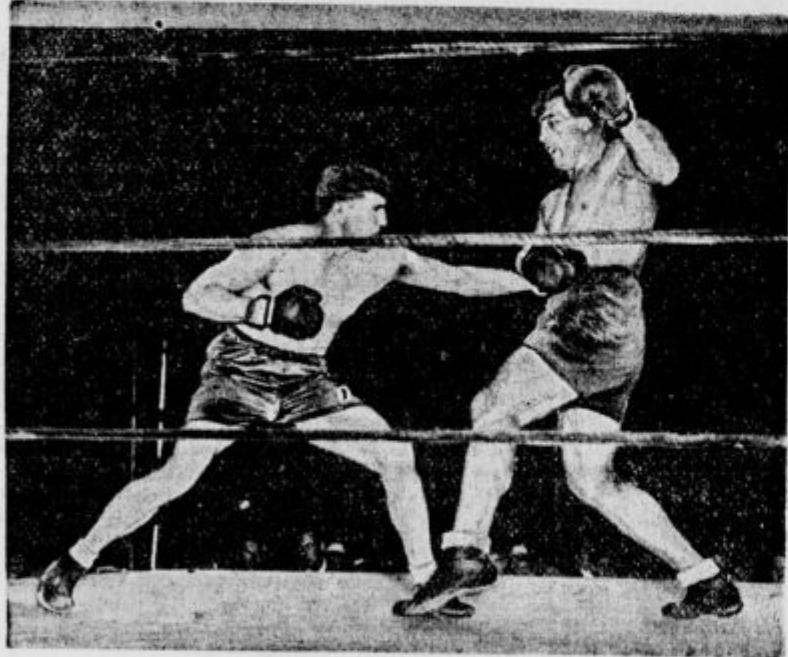
hovni sobratje ugotoviti, da je njihov tovariš obolel na umu.

Na leningrajski postaji je ujete duhovnike srečal glasoviti mučilec katoličanov v Rusiji — komisar Pavker. Ko je ta videl, da je eden izmed duhovnikov Trojga pri hoji podpiral, je s hlinjeno radovednostjo vprašal: »Kaj pa to pomeni? Kaj mu je?«

»Trojgo je živčno bolan«, se je glasil kratko odgovor. Peklenko veselje se je razodelo na komisarjevem obrazu.

Hudo bolnega duhovnika so dejali v samotno celico. Tam v vsej osamelosti, je moral prestati strašno duševno trpljenje. Po preteku enega leta najhujših muk so Trojga končno prepeljali v prisilno taborišče, kjer pa je umrl že prvo noč po prihodu. »Umrli je zaradi hude duševne razrvanosti«, tako se je glasilo uradno poročilo.

To trpljenje kristjanov v Rusiji naj opominja vse kristjane vsega sveta na njihovo dolžnost, prizadevati si, kakorkoli mogoče pomagati tem nesrečnim zatiranim bratom.

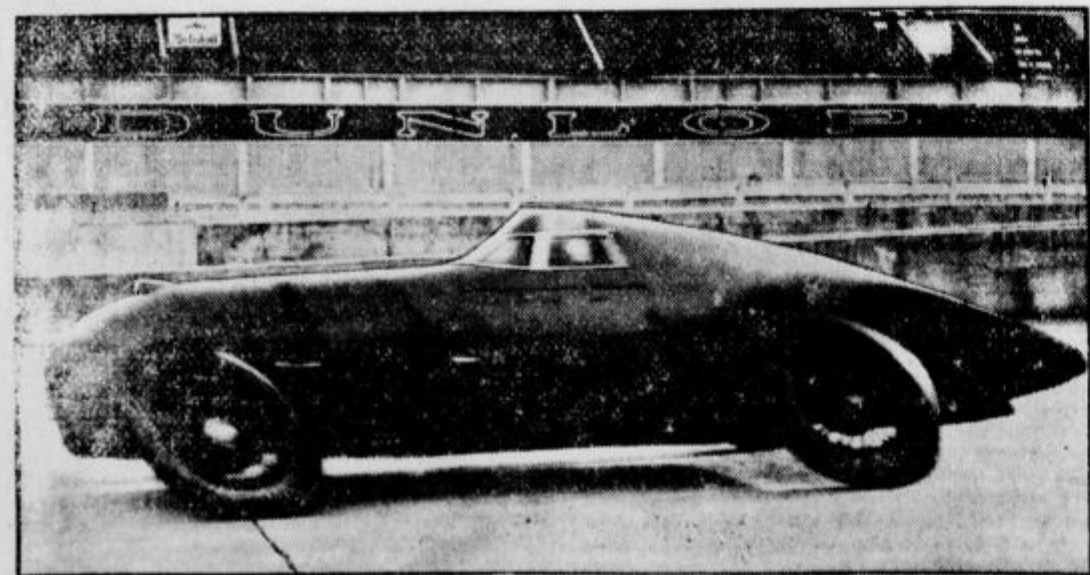
Boks za svetovno prvenstvo. Prva originalna slika boja za svetovnega mojstra med Američanom Longhranom in svetovnim mojstrom Carnerom. Američan, ki je v 15 rundah izgubil po točkah, napada. Boj se je vršil v mestu Miami.

Letalčeva lobanja

Italijanski ribiči, ki so razpeli mreže ob otočju Tino, so nepričakovano prevlekli z morskega dna človeško lobanjo. Izročili so jo najbližji pristaniški oblasti. Preiskava je ugotovila, da izvira od italijanskega letalca Madalene, ki je hotel leta 1932 na povratku v domovino prvi pozdraviti Balbove dvokrovnike, a je strmoglavil v morje. Ta ugotovitev je bila mogoča, ker je ohranil zobotehnik, pri katerem se je zdravil Madalena, namreč odlitek njegovih čeljusti. Prof. na rimski univerzi Cipriani je kot antropološki izvedence ugotovil, da se odlitek sklada z gorenjo čeljustjo v ohranjeni lobanji.

Sumljiv nos

Nemški listi poročajo o zadnjem zaslišanju prof. Dessauerja v Monakovem. Državni pravdnik ga je poklical iz zapora, kjer je »interniran radi osebne varnosti in vprašal, ali je bil rojen v katoliški veri? Na odgovor, da je prof. Dessauer sin katoliških staršev, je drž. pravdnik zopet vprašal, odkod ima potem »sumljiv nos« semitskega izvora? Prof. Dessauer je odgovoril, da je bil leta 1916 ranjen z drobcem granate v obraz na fronti. Kirurg mu je moral operirati poškodovan nos, ki je vsled tega dobil drugačno obliko. — Krivi nosovi so sedaj na Nemškem hudo nevarni.

»Brzeča senca« — tako imenujejo tale avto Angleža Eystona, ki je dirkal na dirkališču pri Parizu. Dosegel je s tem vozom zapored štiri nove svetovne rekorde.

V Ameriki doživljajo velikanski finančni skandal. Predsednik Roosevelt je nastopil z vso odločnostjo. Dal je vložiti obtožbo proti najuglednejšim močim Amerike. Zaradi korupcije in goljufije z davki so obtoženi: prešnji zakladni tajnik Mellon Andrew (prvi od leve na desno), I. P. Morgan, bančni kralj v Ameriki (v sredi), in bivši newyorški župan Jimmy Walker (na desni).

Zdravje in starost

Navadno mislimo, da je zdravje najvišja sreča. Seveda ne odtehta zdravja noben denar. Zdravje je pogoj za mir, dobro voljo, uspešno delo. Toda zdravje nikakor ne jamči za dolgo življenje. Dr. Toupet navaja v svoji novi knjigi o »svemelstni higijeni« naslednje zanimive podatke:

Leta 1890 si je ugledni nizozemski higijeniist zapisal 50 popolnoma zdravih mladeničev pri vojaškem naboru. Vsi so bili sijajno zdravi. Njihova srca, jetra, pljuča, obisti so bile v brez vsakršne napake. Zdravnik si je točno zapisal vse osebne podatke in do konca življenja skrbno zasledoval usodo vsakega izmed popisanih. Pred 15 leti je učenjak umrl, a univerzitetna klinika je nadaljevala njegovo opazovanje. Ni izgubila izpred oči nobenega izmed opazovanih. Holandska ni tako velika dežela, in ima jako dobro urejeno upravo.

Leta 1930 je objavila univerza vse zbrane podatke. Podrobnosti so zanimive samo za strokovnjake. A glavno je pa to, da je umrlo izmed 50 izbranih korenjakov kar 22, preden so dočkali 60 let. Zdaj jih živi samo 28. To je isti odstotek, ki ga navadno srečamo pri navadnih zemljanih s povprečnim ali celo rahlim zdravjem.

Kaj to pomeni? Zdravje je nedvomno prijetnejše od bolezní. A človek, ki ima poapnenje žil, srčno napako ali želodčne bolezni, bo lahko živel prav tako dolgo — ali tudi kratko — kakor najbolj zdrav hrust. Ta sklep nasprotuje morebiti strogi logiki, potrjuje pa, da res ne vemo ne ure ne dneva svoje smrti. Sodobna znanost ni več tako domisljiva, kakor je bila pred 50 leti.

Z eno besedo: Če si zdrav in močan, vedi, da še nimaš s tem jamstva za dolgo življenje.

Telesna straža novega mandžurskega cesarja. Novi mandžurski cesar Puyi se je obdal s telesno stražo mandžurske gorske konjenice. Na svojih majhnih konjih je ta telesna straža za naše oči kaj čudna.

Cesar in umetnik

Nekateri pariški listi poročajo iz Madrida o slovečem španskem Sarasateju tole zgodbo: Ko je umetnik Sarasate nekega dne prišel v Berlin, ga je v njegovem hotelu že pričakoval uradnik cesarskega dvora in ga prosil, naj bi enkrat igral tudi pred cesarjem. Sarasate je bil s tem zadovoljen, zahteval pa je za tak koncert 20.000 mark nagrade. Ko je cesar Viljem II. zvedel, koliko zahteva umetnik, mu je dal sporočiti, da toliko ne plača niti enemu svojih generalov vse leto. Ponosni Španec pa je cesarju Viljemu odgovoril: »Če je stvar taka, je vsakakor priporočljivo, da njegovemu veličanstvu zaigra na vijolino kak njegov general.« Končno se je cesar Viljem le udal in mu plačal, kolikor je zahteval. Francoski listi, ki o tem poročajo, pravijo, da ta zgodba dokazuje, kako skop je bil bivši nemški cesar Viljem.

★
»Moja žena ne prenaša piva.«
»Zares?«
»Da. Kadar ga pijem, me vsakokrat zmerja.«

Lov za ubeglimi levi in tigri

V Poitiersu na Francoskem se je preteklo soboto zgodila tale nesreča: V mesto se je pripeljal cirkus, ki je imel več tigrov in levov. Ko so vozove vozili na kraj, kjer so postavili taborišče, se je en voz zadel v drevo in poškodoval. Odprla so se vrata in iz kletke so planile tri zveri: en tiger in dva leva. Prestrašeni prebivalci so pred zvermi bežali, cirkuski uslužbenci so pa zveri zasledovali. Dva krotilca sta kmalu imela srečo, da sta ujela tigra. Težje pa je bilo z levoma Eden izmed levov je planil v neko hišo in se tam skril. Le z največjo težavo so ga prijeli in zaprli zopet v kletko. Drugi lev je pa planil na dvorišče iste hiše in se mu ni bilo mogoče približati, ker je bil tako divji. Slednjič so tudi to zver ujeli z zanjko, jo zvezali in prepeljali v cirkus.

★
»Ta gospodična vedno klepeče, da je nekaj skrivnostnega z njenim rojstvom!«
»Tako je, Letnica njenega rojstva...«

Znamenit dvorec zgorel

Naša podoba nam kaže razvaline prekrasnega angleškega dvorca Castle Hill, ki je zgorel pred kratkim. Dvorec je slovel po svojih lepih legi, še bolj pa po svojih dragocenih zbirkah in pohištvi. Pri požaru sta zgorela tudi hišnik in hišnica.

Sport

Crosscountry sezona pričenja

V nedeljo se bosta vršili v Ljubljani dve zanimivi lahkoatletski prireditvi. Ljubljanski podsavez ženskih sportov priredi crosscountry prvenstvo pod pokroviteljstvom župana g. dr. Dinka Puca, na katerem startajo atletinje lokalnih rivalov Ilirije in Atene. Prireditve prične ob 11 in se vrši pod Čekinovim gradom s startom in ciljem pri drsalisku Ilirije. Pol ure prej priredi istotam Ilirija propagandni crosscountry tek za juniorje, katerega se udeležijo naši najmlajši tekači. Obe prireditvi bosta nudili izvrsten sport, posebno dekliško podsvetno prvenstvo obeta interesantne borbe, ker sta si po zadnjih treningih sodeč obe družini popolnoma enakovredni in je vprašanje prvaka povsem odprto.

NARODNO CROSSCOUNTRY PRVENSTVO LJUBLJANE — PROPOZICIJE

1. SK Ilirija priredi v nedeljo, dne 25. marca ob 11 crosscountry tek za prvenstvo Ljubljane na 5000 m pod Čekinovim gradom s startom in ciljem pri drsalisku Ilirije. — 2. Pravico nastopa imajo moštva z neomejenim številom tekačev, ki so verficirani člani klubov JLAZ-e. Na vrstni red moštva vplivajo samo oni njegovi člani, ki so dosegli cilji v času zmagovalca ali v času slabšem za največ 20% od rezultata zmagovalca. — 3. Klasifikacija moštva se odredi tako, da dobi zmagovalec število točk, ki je enako skupnemu številu tekačev, ki so dosegli cilji v predpisnem času, vsak naslednji pa po f (eno) točko manj. Točke posameznih moštvev se seštevajo in moštvo, ki je doseglo največje število točk, dobi naslov »Crosscountry prvak mesta Ljubljane za l. 1934«. — 4. Nagrade po pravilih JLAZ-e. — 5. Prijavnina 30 Din za moštvo, za posameznika, ki niso člani moštva 10 Din. — 6. Prijave naj se pošljejo najkasneje do 18. marca opoldne na naslov: SK Ilirija, lahkoatletika sekcija, kavarna »Evropa«, Ljubljana. Prijave brez prijavnine in zakasnele prijave se ne bodo upoštevale. — 7. Tekmuje se po pravilih JLAZ-e.

★

Iz table-teniskega sporta. Ljubitelji table-teniskega sporta se bo nudil zopet po dolgem času lep sportni užitek. ZSK Hermes priredi v areni Narodnega doma »Il. Veliki propag. nagradni table tennis turnir«, katerega se udeležijo elita jugoslovanskega table tennis sporta. — Poudarek pa daje tej prireditvi tudi dejstvo, da je prevzel protektorat nad njo veliki prijatelj table-teniskega sporta g. ban dr. Drago Marušić. Turnir prične 18. marca ob 14.

V redni občni zbor Mariborske zimskosportne podzveze se vrši dne 8. aprila t. l. z naslednjim dnevnim redom: Poročilo uprave in nadzornega odbora, določitev sedeža podzveze, volitve, predlogi, določitev služb, glasila in podzvez. prispevki ter slučajnosti. — Predloge je poslali najmanj 8 dni pred občnim zborom. Ako obč. zbor ob napovedanem času ne bi bil sklepčen se vrši pol ure kasneje, ne glede na število navzočih. Vsak član lahko pošlje dva delegata, glasovalno pravico pa ima le eden; ta mora biti na pooblastilo označen. Kolikor priporavnal denarnih obveznosti napram podzvezi, njima glasovalne pravice.

Jugoslovanska težkoatletika in boksarska zveza v Zagrebu (službeno). Na osnovi sklepa upravnega odbora sklicujemo izredni občni zbor podpisane zveze za 22. marca 1934 s sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav predsednika in otvoritev; 2. razdelitev boksarske zveze; 3. sprememba imena; 4. volitev novega upravnega odbora in boksarske zveze. Izredni občni zbor se vrši v zveznih prostorih Bakačeva ulica 4. I. kat (Sremski dom) Začetek občnega zbora je ob 8 zvečer. Ako ob določenem času ne bo zadostno število delegatov, se vrši pol ure kasneje ne glede na število prisotnih delegatov. Pravico sodelovanja na občnem zboru imajo samo delegati z veljavnimi pooblastili, ki morajo biti opremljena s klubsko štampiljko in s podpisom predsednika ter tajnika ali njenih namestnikov. Vsako pooblastilo mora biti izpolnjeno z imenom in priimkom delegata in njegovega namestnika, kakor tudi z zaznambo, kdo ima pravico glasovanja. — Jugoslovanska težkoatletika in boksarska zveza.

Nogometno prvenstvo sveta. V mesecu marcu, aprilu in maju se morajo končati nogometne meddržavne tekme in predtekmne za svetovno prvenstvo, ki se vrši v Italiji. V finale pride 16 najboljših držav, ki bodo igrali v Italiji koncem maja in začetkom junija. Razpored predtekmovanj je naslednji: 4. 11. in 18. marca: Meksika—Kuba v Meksiko-City; 11. marca: Nemčija—Luksemburška v Luksemburgu; 16. marca: Egipt—Palestina v Kairu; 18. marca: Italija—Grčija v Milano, in Španja—Bolgarska v Sofiji; 21. marca: Španja—Portugal-ska v Vigo; 31. marca: Egipt—Palestina v Palesti-

Gospodarstvo

Zahteve sadnih trgovcev

Maribor, 12. marca.

Kratko smo že poročali med mariborskimi vestmi o seji širšega odbora Združenja sadnih trgovcev in izvoznikov za dravsko banovino, ki se je vršila pretekli teden v Mariboru. Seja je bila važna zlasti z ozirom na poročilo o konferenci sadnih izvoznikov, ki jo je sklical Zavod za pospeševanje trgovine in industrije ter se je vršila 18. februarja v Belgradu v trgovinskem ministristvu. Na tej konferenci, o kateri se doslej v naši javnosti še ni poročalo, so zlasti iniciativno sodelovali predstavniki Združenja sadnih izvoznikov iz Slovenije ter so postavili važne predloge, ki jih je konferenca v celoti osvojila ter formulirala kot resolucije, na podlagi katerih naj Zavod za pospeševanje trgovine izvrši intervencije pri posameznih ministristvih za pro-speh naše sadne trgovine.

Na ministristvo trgovine in industrije so se nasloville naslednje zahteve: 1. Da se kontrolni organi za izvoz sadja strogo držijo predpisov pravilnika o izvozu sadja. 2. Da Zavod za pospeševanje trgovine pri ministristvu trgovine in industrije nadaljuje v lanskem letu započeto informativno službo ter da se ista izgradi ter razširi na podlagi pridobljenih izkušenj na vsa ostala inozemska tržišča. 3. Da se v dosedanjih pravilnik o izvozu sadja vnesejo tudi predpisi za trgovino in izvoz orehov. 4. Da se ob priliki sklepanja trgovinskih pogodb z inozemskimi državami posveča posebna pažnja na poveljne pogoje za sadni izvoz. Pri sklepanju trgovske pogodbe z Nemčijo naj se omogoči izvoz našega svežega sadja eventualno po pogojih privatne kompenzacije. 5. Potom Narodne banke ter ostalih državnih denarnih zavodov naj se omogoči kreditiranje sadne izvozne trgovine za vse pokrajine v državi v enaki meri. 6. Da se dohodki od preferencialnih ugodnosti na sadje uporabijo za osnove posebnega fonda za pobijanje škodljivcev in bolezní.

Kmetijsko ministristvo naproša sadni izvozniki: 1. Da s svoje strani pomaga z vsemi možnimi sredstvi, da se osnuje stalna organizacija za pobijanje sadnih škodljivcev in bolezní, ki danes resno

ogrožajo sadne nasade v celih pokrajinah. 2. Da v interesu organizirane proizvodnje in povečanja sadnega izvoza izdela sistematičen načrt, po katerem se določi za vrsto let sadni izbor za posamezne pokrajine in sicer največ 15 vrst (doslej imamo ponekod po 50 in več vrst). 3. Da se prepove sekane plodonosnih orehovitih stebel. Nerodoviti nasadi naj se obnove z novimi.

Na finančnega ministristva naslavljajo sadni izvozniki sledeče zahteve: 1. Da se inozemske devize, ki služijo za plačilo našega sadnega izvoza, obračunavajo po faktični kurzi vrednosti; radi današnjega obračunavanja naš izvoz težko obvladuje inozemska konkurenca. 2. Da denarni zavodi obvezno vsak mesec vsaj enkrat sporočajo potom Narodne banke izvoznikom stanje začasnó vezanih dinarskih terjatev, da bi se mogle iste pravočasno in v polni meri izkoristiti. 3. Da ukretna finančno ministristvo in Narodna banka vse potrebno, da se zaščiti naši izvozniki v zvezi z devalvacijo češkoslovske krome. 4. Da se predvidi pri vseh klirskih sporazumih privatna kompenzacija.

Zahteve izvoznikov, naslovljene na prometno ministristvo, so naslednje: 1. Da se nabavi in stavi na razpolago izvoznikom svežih jagod, češeni in ostalega svežega občutljivega sadja primerno število posebnih hladilnih vagonov na štiri osi in z močro ventilacijo, s katerimi bo mogoče tudi po drugih državah prevažati sadje s hitrejšimi vlaki. (Slične vagone ima Bolgarija za grozdje.) 2. Da se zboljša telefonska zveza med posrednimi izvoznimi centri, ki dosedaj ni zadovoljevala.

Na ministristvo prosvete je naslovljena zahteva: Da se povsod organizirajo posebna predavanja o negi sadja t r njegovi važnosti za ljudsko zdravje, da se na ta način poveča konzum našega sadja.

Obenem se je na konferenci sklenilo, da se vrši letošnji vsedržavni kongres sadnih izvoznikov in trgovcev v Mariboru. Sklep je laskavo priznanje iniciativnosti in delavnosti, ki jo je pokazalo doslej Združenje sadnih trgovcev in izvoznikov dravske banovine.

Sanacija italijanskih bank

Italijanska vlada je trem velikim italijanskim bankam: Banca Commerciale Italiana, Credito Italiano in Banca di Roma zapovedala, da morajo očistiti bilanco in izvršiti potrebne odpise. To imenuje »Corriere della Sera« »sanacijo nacionalnega kreditarstva. S tem hoče Italija vnesti red v kreditno gospodarstvo. Treba je ločiti prave bančne posle od srednjeročnih kreditnih operacij. Ta razlika se mora poznati že pri izvoru sredstev, za bančne posle naj bodo na razpolago depoziti, za finansiranje pa obli-gacije.

Odpisi efektov in udeležb pa so bili možni le zato, ker je industrijske udeležbe prevzel poluradni zavod: Istituto per la Ricostruzione Industriale (IRI).

Prva je objavila svojo bilanco Banca Commerciale Italiana. Pri glavnici 700 milij. lir so znašale hranilne vloge 1390 (1291) milij. in upniki v tek računih 6413,7 (6148,3). Skupno je banka odpisala za 477,4 milij. lir. Zaradi tega se bodo rezerve banke zmanjšale od 580 na 140 milij. lir. Bilanca za leto 1933 kaže tudi veliko likvidnost banke s 77% tujih sredstev.

★

Bosanska industrijalna in trgovska banka v Belgradu bo izvedla svojo reorganizacijo takole: odpisala bo rezerve v znesku 9,3 milij. in tri četrtine delniške glavnice t. j. 15 milij. Din (glavnica znaša 20 milij. Din). Znižanje glavnice se izvede tako, da pride na 40 sedanjih delnic po nominali 50 Din ena neprvstvena delnica serija B nominala 500 Din. Znižana glavnica 5 milij. bo povečana za 20 milij. na 25 milij. tako da se mora od povečane glavnice takoj vpsati 14 milij. Din. Novopisana glavnica se deli na prvenstvene delnice A in neprvenstvene B. Serija A ima tole prvenstvo: od čistega dobička po odpisih dividend do 5%. Od ostanka dobe ostale delnice B dividendo do 5%. Ostanek se deli enako. Lastniki sedanjih delnic, ki se pretvorijo v delnice B, imajo pravico prvenstvenega vpisa prioritetnih delnic A. Za število delnic pod 40 družba ne da nič in jih bo, če se ne zamenjajo po teh določitvah, prodala. Emisijski tečaj novih prvenstvenih delnic bo 105%, 525 Din. Glavnica se bo sedaj (vpis traja od 20. marca do 20. aprila) zvišala za 15 milij. na 20 milij. Stroški znašajo 5% nominala. — Veliki delničarji banke so: Niederösterreichische Escomptes in druge inozemske banke.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Peklenika Josipa, čevlj. mojstra v Ljubljani, Kolezijska ul. 20; narok za sklepanje poravnave 6. apr., oglasiti se je do 1. aprila.

Narodno premoženje Švice cenijo na 62,45 milijard švicarskih frankov.

Tudi Vi se boste prepirali,

da so nogavice z gornjo varstveno znamko one, katere ste si vedno želeli. Diskretne, gosto pletene in močne.

Likvidacija: Jadran, industrija dežnikov, dr. z o. z. v Dolnji Lendavi; Splošno gospodarsko društvo, r. z. z o. z. v Mariboru.

Vpis v združni register: Pašniška zadruga v St. Jerneju, r. z. z o. z.

Potrjeni poravnavi: Paylin Franc, trgovec v Ljubljani, Gradišče; Poljšak Anton, lasnik elektro-tehnične podjetja in trgov. z radio-potrebnicami v Ljubljani, Dunajska cesta.

Sumarična bilanca. V službenem glasilu savske banovine, v »Nar. novinah« je objavljena tale bilanca deln. dr. »Elza«, paromlin v Starih Mikanovcih: Aktivna: 1.431.720,29 Din, pasiva 1.416.907,17 Din, čisti dobiček 14.813,12 Din.

Kliring s Švico. Dne 7. marca je bilo stanje sledeče (v oklepajih podatki za 15. februar 1934): vplačano pri Narodni banki v Belgradu 14.097.510 (13.537.991), ostane še neizplačano v frankih blagovni promet 780.308 (773.875), ostale terjatve 35.555 (48.571) švic. frankov. Nadalje je prijavljenih še pri Narodni banki v Belgradu 2.982.087 (3.100.216) šv. frankov. Zaduje izplačano nakazilo 10.560 (10.020).

Združenje trgovcev za okraja Slovenigradec in Prevalje sklicuje redni občni zbor za 10. aprila ob 8. Med drugim bodo razpravljali o soc. zavarovanju trgovstva in o službenem glasilu.

Borza

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curila, Londona, New Yorka, Pariza, Prage in Trsta, narasli so pa Amsterdam, Berlin in Bruselj.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9,15—9,20, na zagrebški po 9,18 in belgrajski po 9,15. — Grški boni so notirali v Zagrebu 34—34,50, v Belgradu 33,50—34,25 (34).

Ljubljana. Amsterdam 2309,73—2321,09, Berlin 1360,41—1371,21, Bruselj 800,52—804,46, London 174,75—176,35, Curih 1108,35—1113,85, New York 3403,50—3433,76, Pariz 225,88—227, Praga 142,34 do 143,20, Trst 293,79—296,19.

Promet na zagrebški borzi je znašal 47.262 Din.

Curih. Pariz 20,38, London 15,70, New York 309,75, Bruselj 72,225, Milan 26,56, Madrid 42,20, Amsterdam 208,45, Berlin 122,95, Dunaj 73,30 (priv. 56,00), Stockholm 81,40, Oslo 79,35, Kopenhagen 70,50, Pariz 12,85, Varšava 58,325, Atene 2,945, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendencja je bila danes čvrsta, vendar tečaji niso znatno narasli. Promet je bil srednji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 400 kom., 7 odstotno inv. pos. 50.000, agrarji 50.000 in 1.000 dol. 7 odstotnega Blera. Nadalje je bilo zaključenih 400 kom. delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 72—73, agrarji 35 den, vojna škoda 316—317, begl. obv. 53—54, 8% Bler pos. 54 den, 7% Bler, pos. 51,50 den, 7% pos. Drž. hip. banke 64 den, Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—75 (72), agrarji 35—37, vojna škoda 316—317 (316), 4. 312—315 (314), 5. 312—313, 6. 312 den, 12. 300 den, 6% begl. obv. 53—54, 8% Bler, pos. 54,25—55, 7% Bler, pos. 51,50—52 (51,50), 7% pos. Drž. hip. banke 63—66. — Delnice: Narodna banka 4100—4300, Priv. agr. banka 251—255 (255), Sladkorna tovarna Osjek 150—160, Impeks 50 den, Trboveljska 107—115.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 73—74, agrarji 36,25—37 (37, 36,25), vojna škoda 316—317 (316,30, 316), 3. 315 bl., 6% begl. obv. 53,80—54 (54, 53,80), 8% Bler, pos. 54 bl., 7% Bler, p.s. 51,75 do 52 (52), 7% pos. Drž. hip. banke 63—64,50. — Delnice: Narodna banka 4100—4150 (4100), Priv. agr. banka 250—258 (258, 255).

Žitni trg

Dovozi na trg so radi slabega vremena majhni in tudi kupčija je manj živahna. Nekaj izvoza je v pšenici, zanimanje je za koruzo. Vendar so cene neizpremenjene.

Kulturni obzornik

Friedrich Engels: Anti-Dühring

Poslovenil Miha Lavrič. Založba »Nove knjige« v Ljubljani. Tisk tiskarne Pavliček v Kočevju, 1933. Strani XV in 288.

Ustanovitelj moderne socializma sta, kakor znano, Karel Marx in Friedrich Engels. Najimenojše in idejno najpomembnejše Marxovo delo je »Manifest komunistične stranke 1847-48«. Poznejša Marxova dela so prav za prav avtentična interpretacija manifesta. Med njimi tudi »Kapital«, ki je prav za prav le prvi del široko zamišljenega dela »Sistem meščanske ekonomije«, ki naj bi obravnaval kapital, lastnino, delo, državo, trgovino in svetovni trg. Mesio tega pa je izšel za živih dni Marxa le I. del kapitala (1867, po njegovi smrti (1885) II. del, III. del pa v dveh oddelkih šele 1894 in sicer v Engelsovi redakciji. — Engels je hotel dati nekako nadomestilo za dela, ki jih je imel v mislih njegov prijatelj Marx, ki pa jih ni mogel živeti. Zato je napisal večje delo, ki ga je zunanjje navezal na polemiko s privatnim docentom berlinske univerze Evgenom Dühringom pod naslovom »Gospoda Evgena Dühringa znanstveni obrat« ali navadno nazvano »Anti-Dühring« (1878). Pred tiskom je Engels prečital rokopis Marxa, ki ga je odobrnil in se sam za knjigo napisal eno celo ekonomsko poglavje. Engels nima Marxove globine in tudi le njegove filozofske izobrazbe. Pisal je zelo hitro in lahko, tudi lažje razumljivo kot njegov prijatelj, zato pa je ostal tudi bolj na površju, zroč stvari bolj iz trenutno orientiranega gledišča. Vse te karakteristične znake nosi na sebi tudi »Anti-Dühring«. Od obsežne knjige so za študij in razvoj socializma pomembna prav za prav le tri

poglavja in sicer Uvod (1—9) in pa prvi dve poglavji III. dela (203—227), ki so pod posebnim naslovom in kot samostojno delo »Razvoj socializma od utopije do znanosti« izšlo v nemščini in tudi v nekaterih drugih jezikih.

Kaj je glavni smisel »Anti-Dühringa«? Pokazati svetlu, da je socializem znanstven sistem, ki temelji izključno na materializmu, to pa v nasprotju z »utopisti«, kakor Fichte, Weitling, Dühring in mnogimi angleškimi in francoskimi pisci, ki so v vsajajočem socializmu hoteli videti neko etično gibanje, nekakšen mesianizem po judovskem pojmovanju, ki bo ustvaril na zemlji tisočletno zemsko carstvo kot izraz vseobče pravičnosti, poštenja, enakosti... Socializem, ki so hoteli vnesti v marksizem idealističen element, se je z vso ogorčenostjo otepel že Marx sam. Poznano je njegovo pismo, ki ga je pisal dne 19. oktobra 1877 Sorgeju, kjer pravi: »Kompromis, ki smo ga sklenili z Lassalom, vodi do kompromisa tudi z drugimi polovičarstvi, v Berlinu z Dühringom in njegovimi občudovalci, razven tega pa še s celo bando nezrelih študentov in preučnih doktorov, ki hočejo dati socializmu nek višji idealen obrat, to se pravi, da hočejo materialistično bazo nadomestiti z moderno mitologijo z nimeni bogovi: pravičnostjo, svobodo, enakostjo in bratstvom.«

Tako leto pozneje po tem pismu pa je Engels napisal »Anti-Dühringa«, kjer zopet v glavnem dokazuje, da socializem ni »izraz absolutne resnice, razuma in pravičnosti, ki ga je treba le odkriti, da si osvaji z lastno silo sveta« (str. 31), kakor so mislili še tudi dobri stari »utopisti« Saint-Simon, Fourier in Owen — kakere sicer z vso splošnostjo obravnava — ampak je socializem odraz materialnih sprememb v gospodarstvu. »Zadnji vzroki vseh družabnih sprememb in političnih prevratov se ne smejo iskati v človeških glavah; v rastočem človekem spoznavanju večne resnice ni pravice, marveč v izpre-

membah proizvodnega in menjalnega načina; ni jih treba iskati v filozofiji, marveč v ekonomiji...« (212). »Moderni socializem ni nič drugega kakor miselni odsev tega dejanskega nasprotja (namreč med razmerami in produkcijo in produktivnimi silami), njegova miselna slika v glavah razreda, najprvo onega, ki najprvo pod njim trpi, delavskega razreda.« (213).

Marksisti, zlasti še komunisti, so se v vseh časih do danes sklicevali na Marxa in Engelsa kot potrdilo svoje materialistične pravovernosti proti raznim »gospodom Dühringom, ki govorijo »znanstveno« za vse čase in vse svetove, katerih ... metode ... pa so še vedno metafizične. (Predgovor k slovenski izdaji). Socializem je zadnja desetletja bodisi kot gibanje, še bolj pa kot doktrina zablodil v nepregleden kaos. Saj dr. Brauer že leta 1929 našteva v svoji knjigi (Der moderne deutsche Sozialismus) nad 40 raznih socializmov, ki se javljajo na vse mogoče načine in ki uhajajo izpod Marx-Engelsove hierarhije. Zlasti pa je bila mladina, ki je materialističnemu socializmu v masah obračala hrbet. Zato je od naših slovenskih marksistov nekoliko korašnja gesta, da v predgovoru predvsem slovenski mladini stavijo v zgled Engelsovo delo. Pa menda ne pričakujejo, da se bo v trenotku, ko se ves svet obrača od materialističnega marksizma, ga prijelja slovenska mladina? Sicer res radi capljamo za drugimi, toda duhovna usmerjenost naše dobe v čisto drugo smer je prečitna.

Nekaj drugega je, ako hočejo naši marksisti s tem prevodom poskrbeti za čistost materialističnega svetovnega nazora v lastnih vrstah. V tem pogledu je znano, da obstoja neka skupina, ki bi hotela Marxov in Engelsov socializem pokristijaniti, ga postaviti na etično in celo na versko bazo. Za to je seveda slovenski »Anti-Dühring« huda lekcia in neprikrit opomin, naj epigoni in sinovi ne skušajo združiti, kar so že očetje tako nedvoumno ločili.

Jugoslavlani v veliki italijanski enciklopediji. — Na tem mestu smo že poročali, da je začela nedavno izdajati znamenita turinska založba Unione Tipografica Editrice Torinese pod naslovom »Grande Dizionario Enciclopedico« široko zasnovano enciklopedično delo, čigar glavni urednik je bilvi italijanski prosvetni minister Pietro Fedele. Doslej so izšli trije sešitki tega dela. Za srbsko-hrvatsko in slovensko slovostvo sodeluje pri omenjeni enciklopediji znani iržaški književnik in prevajavec iz obeh omenjenih slovestv v italijanski jezik, Umberto Urbani. Izpod njegovega peresa so izšle v prejšnjih sešitkih biografije Antona Askerca, Ivana Bleiweisa in Milana Begovića. V poslednjem sešitku pa je izšel na straneh 257 do 258 življenjepis Čopa z dobrimi podatki o njegovem filozofskem delu in pa z označbo njegovega vpliva na Prešerna. — Po vsem videzu bo torej srbsko-hrvatsko in slovensko slovostvo v tej enciklopediji prav dostojno zastopano, saj se nam obeta okroglo 60 življenjepisov. Ker Italijani nimajo nobenega preglednega in priročnega dela o slovenskem in srbsko-hrvatskem slovostvu, bi založba nedvomno izpolnila občutno vrzel in stvorila italijanski slovarstveni zgodovini nič manjšo uslugo kakor slovenskemu in srbsko-hrvatskemu slovostvu, ako bi v ponatisu izdala Urbaničeve sestavke. Gotovo bi s tem ustregla vsem tistim množičnim in interesantom za jugoslovansko književnost, ki so v Italiji z zanimanjem sprejeli številne prevode iz teh slovestv.

★

Bežen pogled v bolgarski književni razvoj. — Naslov članka, ki ga je prinesla zadnja številka »Omladine«, pisec zajame bolgarsko književno življenje v razdobju 2. polovice 18. stoletja do predzadnjih dni (najmlajše generacije se ne dotakne). Sicer je to v resnici »bežen pogled«, vendar čutimo iz spisa dobro karakteristično časa in posameznih kulturnih tvorcev.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlolikalnica

Službodobne

Prodajalka

za fino slaščičarno, samo strokovno naobrazena — mlada in snažna — se sprejme za takoj. Petriček, Aleksandrova 6. (b)

Trgovsk. pomočnika
starega ca. 25 let, zmognega nemščine — iščem. Potrebujem se v glavnem za okoliško potovanje. — Ponudbe na: Onič Davorin, Ribnica, Dolenjsko. b

Naznanjam cenj, občinstvu, da bom odprl podružnico v soboto, dne 17. marca 1934 v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 92 poleg Stadiona. Nudil bom vse vrste svežega in prekajenega mesa, kakor tudi mesne izdelke. Zagotavljam, da bom cenj odjemalce postregel s prvovrstnim blagom ter solidno postrežbo. Priporoča se

Zalar Franc

mesar in prekajevalec, Pleteršnikova 25, Ljubljana.

Pomladanski plašči

zadnje mode — elegantni

že od Din 190.— naprej

le pri
Dražo Gorup & Co. Ljubljana — Miklošičeva 16-1

Zastopnik

za prodajo mlevskih izdelkov, s primerno kavčijo — se išče za mesto Ljubljano in okolico. Mlin je že vpeljan. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2844. (b)

Službe iščejo

Dvajsetletno dekle

išče službo v Ljubljani ali okolici za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2861. (a)

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Vajenci

Vajenca

sprejme takoj kleparska delavnica Anton Fux v Gosposvetska 16. (v)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

se odda v Strelški ul. 22.

Štirisobno stanovanje

z vsem komfortom — po ugodni ceni oddam. Strelška 22. (e)

Sostanovalca

sprejem v zračno sobo. Sodarska steza 6/1 (nad floriansko cerkvijo). (s)

Parkeirano sobo

lepo, s posebnim vhodom, v sredini mesta, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2850. (s)

Veliko sobo

52 m², z elektriko in plinom, primerno za pisarno, društvene prostore, modni salon ali mirno obrt — odda s 1. majem. M. Ravtar, Stari trg 19. s

Vnajem

Živinorejska zadruga

v Dolenji vasi odda takoj v najem mlekarstvo, delavsko kuhinjo v Kočevju, v bližini štirih tovarn — pod ugodnimi pogoji. n

Lep trgovski lokal

opremljen, brez zaloge — se takoj odda. Vprašati v podružnici »Slovenca« Jesenice. (n)

Dobrodošča gostilna

se da v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2880. (n)

Trgovino

z mešanim blagom — na prometni točki Ljubljane, brez konkurence, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2848. (n)

Kupimo

Lepe bukove hlode

kupi takoj parna žaga Martinec, Skofljica. Plačilo takoj. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir Ljubljana.
Wolfova ulica št. 3.

Razno

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun A & E. Skaberne. Ljubljana (r)

Posestva

Denar naložite

na najbolj varno, ako kupite stavbne parcele na lepem, mirnem kraju v neposredni bližini mesta. — Vse ugodnosti, vodovod, elektrika, plin, tramvaj. Plačate lahko s hranilno knjižico Ljudske posojilnice. Kje — izveste v upravi »Slovenca« pod št. 2249. (p)

Posestvo

hiša, hlev, gospodarsko poslopje, 7 ha njiv, 5 ha travnika, 6 ha gozda, vse v najboljšem stanju, na prodaj. Posestvo je 20 km oddaljeno od Ljubljane, ob gorenjski progi, tik železniške postaje. Proda se proti gotovini, le delno na knjižice prvovrstnih denarnih zavodov. — Pojasnila: Ljubljana, Šmartinska cesta 26. (p)

Naprodaj parcela

in stara zidna opeka — v bližini sv. Jožefa v Ljubljani — na knjižice. Poizve se: Domobranska 23/II. (p)

Stavbna parcela

v izmeri 1600 m², ugodno naprodaj. Parcela se nahaja v bližini škofje Loke ob avto-progi Škofja Loka — Železniki ter v bližini Sore Selšice. Več se izve pri: Zagor Anton, Stara Loka 63, p. Škofja Loka. (p)

Nova hiša

tristanovanska, visokoprtilična, tik Ljubljane, elektrika, vodovod, parketi, kopalnica, vse moderno izdelano, naprodaj, oziroma se oddajo stanovanja. Vselitev takoj. — Mišvelj, Ljubljanska 37, Moste. (p)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajal a! motorja bi znebil se rad hrz kuncav in mnogo prizeni Slovenecv najmanjši inserat

Prvovrstne orehe

in jederca, presušene — nudi po ugodni ceni Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (l)

Sadna drevesa

visoko- in nizkodebelne jablane in hruske, češnje, češnje, višnje, breskve, marelice, agras in ribez. Zajamčena rodovitnost — dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani — Novi trg 3. — Zahtevajte cenik. (l)

Aktovko

iz črnege boks usnja prodam. Poljanska cesta 9, sedlar. (l)

Kompletno posteljo

ali posamezne dele prodam. Peric, Gregorčičeva 5/1, pri Warbinek. (l)

Volna, svila, bombaž

stalne v bogati izbiri vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana —

Kovčki,

ročne torbice, listnice, denarnice, nahrbtniki, gamaše v veliki izbiri pri Ivan Kravos, Maribor Aleksandrova 13.

Buffet v Splitu

najprometnejša točka, dobro vpeljan, radi selitve poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2672. (l)

Orehova jedrca

5 kg 140 Din. la orehi v lupini, vreče po 50 kg 400 Din — razpošilja franko vsaka železniška postaja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Naprodaj vodna moč

z večjim zidanim poslopjem. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 2857. (l)

Mlin pri Mariboru

božata okolica, stalna voda, zelo aktivno podjetje, zaradi starosti naprodaj. Ponudbe pod »Lepa bodočnost« št. 2826 na upravo »Slovenca«. (l)

Izredna prilika!

Večletno robidno grmičevje za živo mejo, nekaj tisoč komadov — poceni naprodaj. Pojasnila daje: E. Seitz, Maribor, Čopova ulica 3. (l)

Obrt

Industrijalci pozor!

Pleskanje in popravila tovarniških železnih dimnikov izvršuje brez vsakega odra in najceneje Josko Suhadolnik, strojnik, Logatec. (l)

Telefon 2059

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Mlinarji!

Ri. promo, ajdo in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA

Veletrgovska žita in moka, Resljeva cesta 24.

Sirile »Slovenca«

Naznanjamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljana mati ozir. stara mati, sestra, teta in tašča, gospa

MARIJA KAHNE

vdova po železniškem uslužbencu

v sredo, dne 14. t. m., previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 16. marca 1934 ob 4 pop. iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 14. marca 1934.

ŽALUJOČI OSTALI

Potrji v globoki žalosti naznanjamo, da nam je po kratkem, mučnem trpljenju, spravljen z Bogom, v 92. letu starosti, umrla naša dobra mati, stara mati, prababica, teta in tašča, gospa

Marija Agnola

posestnica in gostilničarka

Pogreb naše ljube mamice bo v četrtek, dne 15. marca ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Glince št. 25, na farno pokopališče na Viču, kjer se truplo položi v rodbinsko grobnico.

Glince, dne 14. marca 1934.

Žalujejo ostali.

Ludvik Ganghofer:

40

Samostanski lovec

Gitka se je v svojem skrivališču prišla z obema rokama za glavo; začelo se ji je vse vrteti. »Ti? In izgubila glavo?« se je zasmejal brat Severin. »Da, druge glave mešati, to bo pravo! Ali čak, dekle, usedi se, boš trudna gotovo od dolge poti in lačna tudi — potrpi malo, grem ti po malico. Potem bomo prijetno kramljali.« In je urno stekel proti gospodnji koči.

Gitka je zbledela. »Tako — in zdaj ju je pustil še sama...« je zajecjala. Toda, kaj ji dela take skrbi, da je kar trda v sebi? Nazadnje še kaj ve — in mu bo povedala! To mora zabraniti!

Komaj je brat odšel, je stopila Cenca k lovcu. »Si moral dosti prestati?« je vprašala tiho, s tresočim se glasom.

»Prav zadosti je bilo,« je zamomljaj.

»Tega, da bi poznala, ki ti je to naredil?« Stisnila je pesti. »Tako kajpada nisi mogel priti na ples! In jaz čakam, čakam brez konca — bila sem tako razsrjena, da bi te razgrala!«

»Tako?«

»In med tem leži sam tu gori, ubogi revček, in je na tem, da že izdihne. Toda, glej, komaj sem včeraj zvedela, me ni strpelo več, morala sem na pot k tebi!«

»Beži!«

»Res! In ker mi nisi mogel prineseti šopka — poglej — sem ga pa jaz prinesla tebi.« Vzela si je šopek iz živega, toda ko ga je hotela ponuditi lovcu, se je približala Gitki, počasi, temno zroč. Hitro je položila Cenca vijolice poleg Hajma na klop, stopila proti Gitki in ji ponudila obe roki nasproti.

»Dober dan, mala! Dobro si naredila svojo stvar.«

Gitka si je dela roke za hrbet.

Cenca se je zasmejala. »Pojdi, neumnica, kaj pa ti je? Zdi se mi, da si pošteno zaslužila kak Bog plačaj! — Poglej...« Odpela si je drobno srebrno verižico z života, hlastnila po Gitkini roki in ji stisnila verižico v pest. »Vzemi, le vzemi — podarim ti jo!«

Hajmo je planil pokonci. Čelo mu je temno zagorelo in jezero je zvenel njegov glas: »Gitka! Vrni ji verižico — res, ni treba, da bi ti količkaj darovala — tale!«

»Bi tudi tako ne vzela!« je rekla Gitka mirno in je stegnila roko z verižico. »Tu jo imaš, je ne potrebujem, zame je kar trak zadosti.«

Cenca je pobledele do ustnice. Srdito je ošinila s pogledom zdaj Hajma potem Gitko, nato se je pa rezko zasmejala. Jezno je pograbila verižico, jo raztrgala, vrgla oba konca Gitki v obraz in odšla s hripavim smehom, pri čemer je oplazila Gitko še enkrat s pogledom najbolj jarknega sovraštva.

»Gitka!« je vzkliknil Hajmo in jo hotel objeti. Ali prav v tem je prišel iz koče brai Severin, držoč v rokah krožnik in korec. Debelo je pogledal in hotel vprašati, kam je izginila Cenca in kaj se je zgodilo. Toda že po prvi besedi je spet obmolnil in jadrno zgrinil med vrata. Zapazil je bil gospoda Henrika, ki se je bližal s hriba, noseč ubitega petelina na okovanki.

Hajmo je molče obstal in si grizel ustnice. Ko je uzrla Gitka gospoda Henrika, si je obrisala solze iz oči, se sklonila in pobrala raztrgano verižico s tal. Kar je našla, je ponudila bratu Severinu in rekla: »Prosim vas, brat, ko se boste vrnili v samostan, denite to Materi božji v predal — najdeno blago je in ni nikogar lasti!«

Gospod Henrik se je približal. Snel je mogočnega petelina s palice in ga dvignil z roko v zrak. »Hajmo, lovška sreča mi je bila mila!«

V Hajmu je vse plalo; ali na svojo lovsko dolžnost ni pozabil. Z bližnje smreke je ulomil zeleno

vejico, stopil pred gospoda Henrika, potopil vejico v kri mrtvega ptica in spregovoril:

Gospod moj dobri, pred vami stojim, pozdravljam vas lovec in se veselim: Dooro ste merili, dobro zadeli! Za to vas prosim, da smrekov vršček bi vzeli in ga oesli — to moje so želje — divjemu petelinu v spomin in sebi v veselje! Tako! — Ojo, kako je lepó!

In zdaj pa še to: Gospod, svoje svetlo lepo orožje dvigajte, rabite v bran časti božje!

Gospod Henrik je vzel vejico, si jo zataknil za čepico, segel lovcu v roko in odvrnil:

Oj, lovec moj zvesti, hvala ti! Čuj in pomni tri reči: Kdor je pogumen vepovsod in gre značajen svojo pot in v prsih bije mu srce zvestó, vreden je hvale in hvale dobó!

Smehlja se je položil gospod Henrik roko na lovčovo ramo in rekel: »Govoril sem svojo kitico po lovski dolžnosti, zate pa, Hajmo, se ne prilega, moral bi ti voščiti, kar že imaš. Moral bi ti reči:

Tak, kot si zdaj, ostani in Bog ti zdravje daj in dolgo te ohrani!«

Hajmo je zardel od veselja zaradi teh prisrčnih besed. Uvedla sta se na klop in z čelo se je pripovedovanje. Saj se mora pravi lov vedno dvakrat izvršiti: najprej z orožjem v roki in nato s srcem na jeziku. Brat Severin se jima je pomalem približal in poslušal; Gitka se s tiho potrpežljivostjo delala v gospodnji koči.

Ko je v pripovedi gospoda Henrika zabrnela puščica z loka in je ponosni ptič šumoma padel skozi vejevje, so se doli v Peščeni dragi prikazali

hlapeci s psoma. Z glasnim laježem sta lepi okretni živali pozdravili dom; ko veter sta pribumeli do koče in s tako neugnanim veseljem skakali gori ob Hajmu, da je moral še gospod Henrik pomagati ju odganjati. Potem je hotel prošt brž malo pomalicati in nato oditi s psoma na pogon risa, ki ga je bil obstrlel že zjutraj. Hajma je poslal v kočo, da bi si malo odpohil.

Izmed hlapecev je odšel eden v kuhinjo in izročil Gitki majhen zavoj. »Tvoj brat mi je tole naložil — in da naj te pozdravim.«

Gitka je povesila oči in zašepetala: »Ali morda veš, kako gre moji svakinji?«

»Kako naj ji gre? Dobro!« je rekel hlapec tja v en dan: saj Zefe niti videl ni.

»Hvala Bogu!« si je Gitka olajšano oddahnila; potem je odprla zavoj; radostno je zardela, ko je videla v zavoju sveže perio in svojo boljšo obleko. Zdaj se bo mogla vendar malo polepšati — seve, da bi bila tako zala kakor Cenca, bi morala biti Eggerjeva hči in ne sestra ubogega solarja. Naglo je skrla zavoj in prišla urno za delo.

Malo pozneje je odšel gospod Henrik na pot. Spremljal ga je hlapec, vodeč na vrvi oba psa. Moža sta morala hoditi dobro uro, da sta prišla na mesto, kjer je bil gospod Henrik obstrlel zverino. »Daj mi Pozorja in se drži s Helo sto korakov za mano!« je ukazal hlapecu, prevzel psa in ga naravnal na vidno okrvavljeno sled. Pes je potegnil za jermen ter začel hlastno slediti in vleči gospoda Henrika za sabo. Pa je bila težavna pot: skozi gozd in čez debeli grušči skozi skoro nedogledne borove gošče, čez gorske vrhe navzgor in navzdol, nanovo tja gor do golih skal, spet doli skozi pečevnato dolino, do planin in sprekoma čez pašnik v temen gozd. Še dobre pol ure je šel pes za sledjo, doktor ni v gostem grmovju zadel na risa. Kakor bi siknil v zrak slop plamena, tako je planila rdeča gorska mačka iz svojega skrivališča.

(Dalje.)